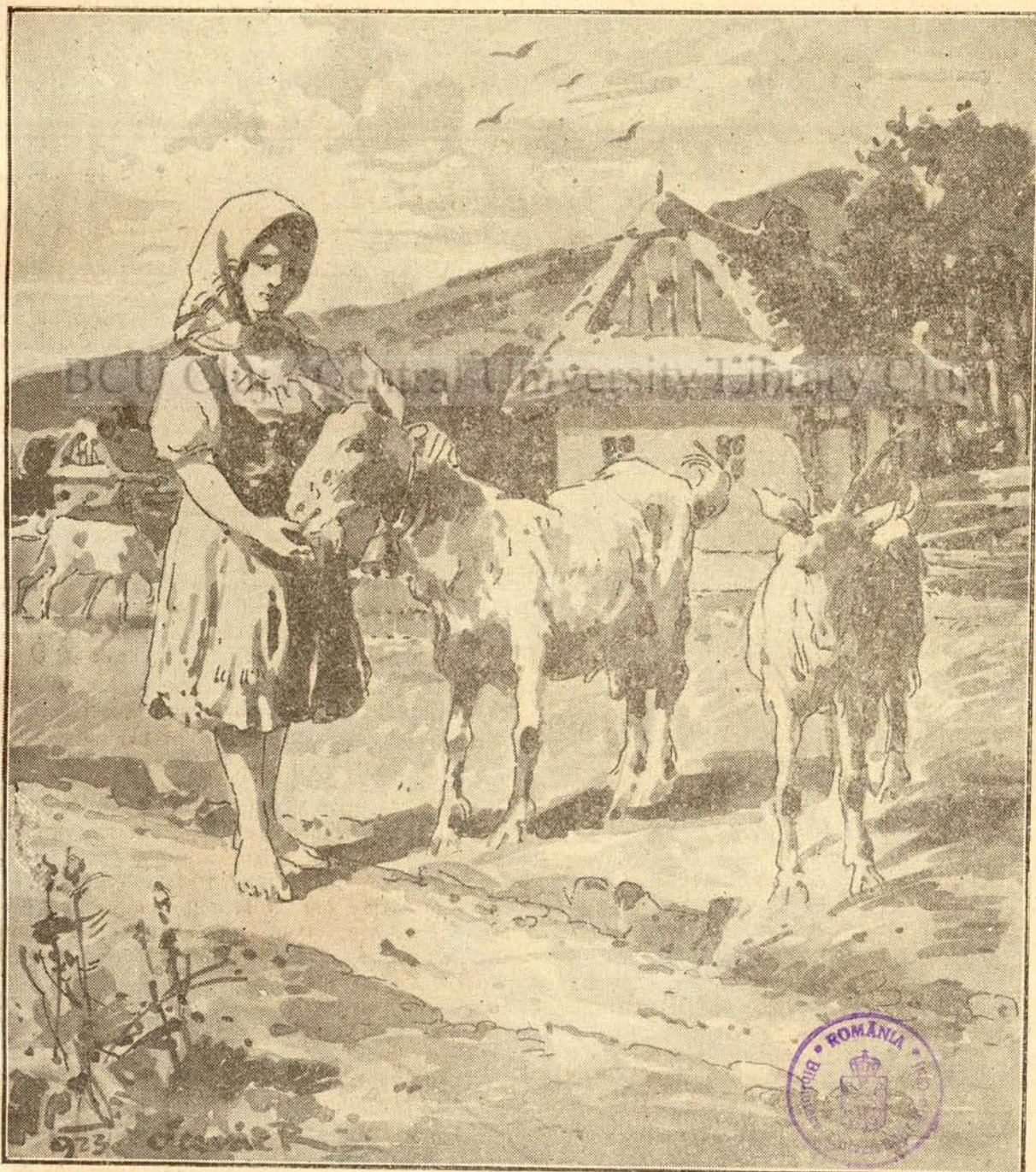

CIMBORA

70 GYERMEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Hazajöttek Erzsike kecskéi.

(Ócsvár Rezső rajza.)

ANYÁM.

– Irta WALTER GYULA. –

Mint ezüstszinű glória,
Haja úgy köríti fejét.
Ó, nem is illetheti őt
Más, drágább, igazabb fejk.

Ez a szent, fehér diadém,
E tündöklő, szép hab-selyem,
Nem is trónolhatott soha
Hozzájaméltóbb, jobb helyen.

Összeillenek nagyon ők.
Mindkettő jóság, tisztaság,
Szelidség ragyogó jele.
Hisz soha jobb, szentebb anyát!

Hisz' soha nemesebb szívet,
Lelket tisztábbat, mint övé!
Illik ez ezüstglória
Meggyötört homloka köré.

Nem őt, önmagát disziti.
Nem adott fényt, de nyert vele.
A jóság fényét, amivel
A szívem még ma is tele.

Még haja sem volt ily fehér,
Ez vont a tiszta fénybe őt.
De most a fényár összefolyt,
S glória lett feje fölött.

(Kolozsvár.)

A beszélő buba.

– Irta: BERDE MÁRIA. –

Nyolc kisleány állott a játékaruház kirakata előtt. A kirakatban, cifra karácsonyfa alatt, fehérre festett, fonott kosárban tündérszép buba ült. Aranyhaju, buzavirág szemű, menyasszony-köntösös. De a legnagyobb búbáj az ölébe tett céduláról sugárzott:

„Beszélő buba. Papát, mamát, kezitsókolomot mond, és sirni tud.”

– Megkérem tatukát, hogy az angyal hozza el nekem, mondotta Irénke.

– Én mamukának szólok, mert tőle inkább merek kérni mindent, szólt Editke.

– Én egyenest az angyalnak írok, mert eddig még mindent megkaptam tőle, amit kértem. – Ezt Olga mondta.

És így tovább, ábrándoztak terveltek, csak épp Juditka hallgatott. Neki nem volt tatukája, és anyukája bizony szigorúan tartotta, az angyal sem teljesítette minden kívánságát.

– Istenem, vajjon mibe kerül? kérdezte Katica.

Olga bátran jelentette ki:

– En bemegyek a boltba és megkérdezem a boltos bácsit.

Nagyszepegve állítottak be. Csak Olga volt oly bátor, hogy meg merte kérdezni:

– Kérem szépen, boltos bácsi, mennyibe kerül a beszélő buba?

Jaj, elámultak a kisleányok az áron.

– Nem baj, hiszen van az angyalnak elég pénze, a csillagokból veri, – nyugtatta meg Olga a társaságot.

– S még így is siessen, aki meg akarja venni, mondta a boltos bácsi. Mert ez az egy darab van csak belőle, külföldről érkezett mutatványba.

– Jaj, Istenem!

Ijedten néztek össze a kisleányok.

Csak Juditka mosolygott kárörvendve. Most már nemcsak neki fog fájni a szíve karácsonykor. Hét barátnője közül hat semmiesetre sem kaphatja meg a beszélő bubát. És máris, ahogy az utcára értek, vetélkedni kezdtek.

– Én még ma szólok apukámnak.

– Én mamukámnak!

– Én írok az angyal néninek, és kikötöm a tornácra a levelet.

– Én is írok, és én szebben írok, mint te!

– Csakhogy én jobban tudom, hova kell két t-betű!

Igy csivogtak össze-vissza és aztán egész délután leveleket írtak a jó angyal néninek. Olga finom levélpapírt vásárolt hozzája, Etuka a maga papirosára virágokat festett.

Csak Juditka nem írt semmit. Neki már megizente az angyal, hogy csak hasznos dolgot fog hozni, mert már elég nagy leány, hogy annak örvendjen. Egy pár erős cipőt, és az anyukáéból szabott télikabátot, főkötőt ígért a kegyetlen január. Jaj, de Juditkát jobban érdekelte a beszélő buba és szívszakadva leste, mikor fog eltűnni a kirakatból.

Másnap délben már nem is volt ott és a nyolc kisleány berontott a boltba.

– Bizony elvitte az angyal néni, mondotta a boltos. De hogy melyiküknek, azt én nekem nem mondotta.

Sokat töprengtek, ki lehet közülük a boldog. De elhatározták, hogy nem fogják egymástól irigyelni. Annál, aki megkapta, nagy bubakeresztelőt csapnak majd és a többi kisleány lesz a keresztanya. A buba neve pedig Tünde Hajnalka lesz.

Még karácsony előtt kipattant a titok. Olga egy reggel arany és piros papírhulladéko-

kat kapott a párnáján. A párna alatt pedig levél volt, rajta karácsonyfát hozó angyal festve.

„Édes kis Olgica! A beszélő buba utban van hozzád. Angyal Néni.”

Nosza, rohant az iskolába, ugrált, visongott örömeiben egész nap. Juditka is örült, de nem az Olga öröme, hanem a többiek csatlódásán.

Karácsonykor csakugyan megjött a beszélő buba Olgáékhoz. Ünnepe első napjára hívta össze Olga a kereszteleit. A kisleányok mind megvigasztalódva gyülekeztek: ki babaházat, ki babakonyhát, ki lottót, más társasjátékot kapott és bubákat is, szebbnél szebbeket. Csak éppen hogy nem beszéltek ezek, de mind voltak olyan szépek, mint Tünde Hajnalka. Aztán finom ruháskákat, tenger édességet és kápráztató karácsonyfát is kaptak és mind új ruhában, lakcipellőben jöttek.

Csak Juditka jött a régi ruhában, a régi kopottas bábujaival. Bizony, kissé disztelen volt az a ragyogó, uri bubatársaságban.

A gyermekszobába gyűltek, ahol először is bemutatták Tündét.

Tünde oldalán egy szalagcsokrocra függött, különféle szalagocskákból. Olga megrántotta a rőzsaszin szalagot és Tünde megszólalt: — Kezit csókolom!

Micsoda ámulás támadt! Hát még amikor a lilaszínű szallag meghuzására papát és a fehérre mamát kiáltott.

Körülfogták Olgát és mindenik megakart beszélni Tündikét.

— Jaj, ne nyuljatok hozzája, háritotta el Olga féltékenyen a lányokat. Félek, letépititek a szallagokat, és akkor vége!

Aztán mégis megengedte, hogy egyszer mindenki meghuzza a szallagokat. Csak Juditka nem próbálkozott.

Amikor végre kigyönyörködték magukat, óriási főzőcske kezdődött. Diót őröltek, tojás-habot vertek, cukrot törtek, csokoládét reszeltek. Csengett a kis mozsár, csörömpölt a sok bubaedény, ahogy terítették. Ki csókocskát, ki tortát készített, egyik almaparfait-val volt megbizva, másik a diós-mézes dalauzit vállalta, harmadik a csokoládét főzte.

Végre elkészült a felséges uzsonna és kezdődhetett a szertartás. Kisült azonban, hogy egy ilyen előkelő bubának, mint Tünde Hajnalka, de még a többi kereszteleendőnek is, a szertartáshoz dada is kellene. Olga arra kérte Juditkát, egyezzek bele, hogy öltöztessék az ő bubáját dadának. Juditka nem akart beleegyezni, de Olga azt mondta, hogy el akarja a szép ünnepet rontani és a többiek is nehezteltek. Juditka sötét arccal egyezett bele az öltöztetésbe. Persze voltak nagy kacagások, mialatt a Juditka bubájából főköttős kövér bubát alakítottak.

Gyurica, Olga testvére volt a pap. Hátára vetette a mama kötényt és egy székről prédikálva keresztelte meg Tünde Hajnalkát. Azután

került sor a többi bubára, akik szintén szebbnél szebb neveket kaptak.

És a dadának kellett tartania a fényes jószágokat a keresztelei alá és mert a dadát Juditkának kellett tartani, hát ő tartotta Tündét, meg a többi szép új bubát. És mikor Tünde volt a keresztelei alatt, Juditkának meg kellett huzni a buba oldalán lógó sárga szalagot, mire a baba — ó, csudák csudája — hangosan sirni kezdett.

Kegyetlen fájdalom hasogatta a Juditka szívé. Hát még mikor a bubalakomán a dada-buba az asztalka végére került! A pompás keresztelei lakoma alatt Juditka sötéten nézett Olga sugárzó arcába. Hogy megalázta az ő bubáját! És milyen jókedvű! Sohasem látta még sirni Olgát! Sohasem látta, hogy valamije hiányozzék. Mindent megkívánt és mindent megkapott mindig. És soha sem fájt neki, ha más szomorú volt, nélkülözött. — Ha csak egyszer sirni láthatná!

Alig, hogy kiki a saját bubája helyett kihörpintette a csokoládét, elfogyasztotta az édességeket: jött az ebédlőből a szobaleány és az igazi uzsonnához kérte őket.

Ott hagyták a babaszurtt az asztalka körül és bementek az ebédlőbe. Már égett a villany és az asztal csakugy csillogott a sok szép edénnyel, pompás csillagokkal. Vigan uzsonnáztak, aztán szembekötősdit játszottak. Olyan kavardás támadt, hogy valamit senki sem vett észre. Egy pillanatra Juditka eltűnt közülök. Amikor visszajött, az arca dult volt, de azért ő lett a leghangosabb a szembekötőben.

Azonban jöttek már a cselédek a kisleányok után. Darabig vártak a konyhában, aztán sietteték a hazamenést. Nos, visszatért a társaság a gyermekszobába, hogy a bubákat utrakészítsék, elbucsúztassák.

Juditka utolsóinak igyekezett — és még a másik szobában volt, amikor szivhasgató sikoltást hallott.

Olga sikoltott. A beszélő bubát akarta bucsúzóul megszólaltatni — hihetetlen, szörnyű szerencsétlenség, vagy galádság: a buba összes szallagjai ki voltak szakgatva. Rémes sirás támadt, mind sirtak. Jött a mama, csókolt a görcsökből síró Olgicáját. És akkor Juditka érezte, hogy nem esik jól Olgát sirni hallani, hogy fáj a szíve és mintha rá akarna szakadni valami...

Olgica nem csitult. Elkezdte most vádolni Gyuricát, aki már egyszer felboncolta egy bubáját. Gyurica esküdözött, sirt, akkor behitták a szobalányt és Olga mamája kegyetlenül szidta őt. Azt mondta, hogy azért nem ügyelt, nem kap ujévi ajándékot. — És Juditka tudta, hogy Zsuzsika, a szobalány milyen hűségesen segített nekik a főzőcskében.

A mama azzal próbálta most csitítani Olgát, hogy hát megcsináltják a megnémult bubát. De Olga zokogva sikoltotta:

— Nem kell, nem kell! Nem hiszem ugyse,

hogy lehessen! Tegyük ki az ablakba, hogy vigye vissza az angyal, hogy ne lássam soha többet, mert megszakad a szívem, hogyha látom.

A mama felkelt, kinyitotta az ablakot és kitette a bubát a havas párkányra.

Juditkának csak egyre fakult az arca.

Botorkálva didergett hazafelé Katicáékkel, mert Juditkáéknak nem volt cselédjük, olyan szegények voltak.

(Marosujvár.)

(Vége következik.)

A harmat és a dér.

— Irta MONOKY SÁNDOR. —

A kék égből, a csillagok fölött,
Egy szép világ van, szebb már nem lehet;
Ki jó volt s meghalt: oda költözött,
Isten mellett él örök életet.

Akit a földön csak bú, bánat ért,
Kire az élet sok terhet rakott,
Kárpótolva van ott a bánatért,
Hol társai a tiszta angyalok.

A mennyországban oly boldog az élet!
Onnan vissza nem vágyik senkisé.
Kiket itt hagytak, ugys odatérnek,
Miért könnyezne értük annyi szem?

Mégis! Ki hinné? Óh de sokan vannak,
Kik küzdenének gonddal szívesen;
Kik ott hagynák az égi birodalmat,
Csak élhetnének tovább idegen.
(Vámfalu.)

Nem a gyermek! Az vissza miért jönne?
Se' nem az agg, ki élt itt eleget:
Az édes anya az, kinek a könnye
Őt sem szárad fel, hogyha megered.

Az édes anya az, ki itt, a földön
Siró, kicsike árvákat hagyott;
Akire nézve még a menny is bőrtön,
Kit nem viditnak föl az angyalok.

*

A nappal elsírt drága könnyeket
— Derült, felhőtlen, nyári éjeken —
Isten elhinti a világ felett
S belőlük fénylő harmatosöpp leszen.

Amikor pedig hideg éjszakákon
A gyöngy harmat le, a földre ér
S mindent ellep a bús, hervatag tájon:
Fehér ruhát ölt s lesz belőle dér.

A nagyevő.

— Irta: Csanády Sándor. —

Jó néhány esztendeje már annak, hogy a rimaszombati gimnáziumban tanítottam. Abban az időben annyi volt ennek az intézetnek a tanítványa, mint a fűszál. Némelyik tanuló alig volt nagyobb, mint egy jókora tintatartó, a másik meg öles termettel dicsekedhetett. E két fajta gyerek közé sorakozott a többi. Amilyen különbözők voltak termetre, olyan különbözők voltak étvágyra is. Némelyik egy egész sült kacsát is eltemetett volna gyomrának mélységes fenekébe, a másik egy kis csirkecombbal is alig tudott megbirkózni.

Hasonlóképpen igen változó volt a latin könyvekkel való birkózás eredménye is. Legszívósabban a német studiumoknak kapaszkodtak neki a gyerkőcök, mert épenséggel nem vala kíváncsi, hogy Marton István valamelyik lusta lurkónak rendbe hozza meglazult szorgalmát. Amikor egy-egy német óra elmúlt a megkönnyebbült sóhajoktól szinte forgószél támadt az illető osztályban. Leknagyobbat sóhajtott mindig Várhegyi Elemér, egy IV. osztályos szőke fiú. Igaz ugyan, hogy a rossz nyelvek más egyéről is sutognak; nevezetesen, hogy Várhegyi Elemér a kellemesen folyó latin nyelvet sem

szerette őszintén. Lehet. Ki tudna e nagy kérdésnek a mélyébe hatolni? Legfeljebb az intő lehet némi utmutató, melyet igen gyakran küldött haza az osztályfőnök Várhegyi Elemér édesapjának. Meglehet, hogy ezek az intő-küldések tévedésből történtek.

Minthogy a diákéletnek eme kellemetlenségei igen zavarólag hatottak Elemérre, nem firtatom én sem tovább. Volt azonban mégis valami, amit Elemér őszintén szeretett s ennek a szeretetnek sokféle módon adta tanujelét. Az a valami pedig, amit rendületlenül, minden vészen és viharban, kitartóan szeretett, a gyomra volt. Az örökre éhes gyomrát mindennek elébe tette, csak utána következtek a diákéletnek egyéb „körülmenyei”: a latin nyelv, a német nyelv, stb. Egy jó disznótort mindig többre becsült Elemér még egy jeles feleletnél is, lett-légyen az bár német nyelvből.

A disznótörök iránt való szeretetét igen kevesen tudták, Marton István tanár ur sem birt róla tudomással. Addig is volt boldog Elemér, amíg a disznótörök iránt táplált nagy szeretete nyilvánosságra nem jutott.

Miért is van megírva az életkönyvében, hogy minden titok kiderül?

Egy csikorgó decemberi reggelen Elemér disznó-visítás ébresztette fel. Először igen boszszankodott, mert alig volt még 6 óra. Dörmögött, morgott az ágyban Elemér, azután másik oldalára fordult, hogy aludjék tovább. Nem tudott, mert ott künn lépések, kopogások, láрма, beszélgetések hallatszottak. Álmos eszével nagy nehezen tudta megállapítani, hogy alighanem disznóölés van a háznál.

— A kertben lesz a pörkölés, — hallatszik „bácsi” szava. — Régi diák-hagyomány, hogy „bácsi” a kosztadó és „néni” a kosztadó felesége.

Amikor a fenti szavak után teljességgel bizonyosságot szerzett Elemér a nap folyamán elkövetkezendő torról, szokatlan időben szörnyű igyekezettel nekifogott az öltözködésnek. Igen helyesen úgy gondolta, hogy a pörkölésnél neki is jelen kell lennie. Végre is nem mindennapi esemény történik a háznál, nagyobb ünnep ez még a német vizsgánál is. Alighogy a koca áll alá tették a tégladarabot, hátára a szalmát, Elemér ott settenkedett s melegen érdeklődött az iránt, hogy melyik része a legjobb a disznónak és hogy mi lesz az ebéd.

Az nap délelőtt nagyon szórakozott volt Elemér az órák alatt, igen gyakran kellett figyelemre inteni. Még természetrajzból is elégtelenre felelt, amin méltán csodálkozott az egész osztály. Igen nagy szerencséje volt, hogy német óra nem fordult elő azon a délelőttön, latinból meg gyakorlatot javítottak, ami mégis vészmentesebb, mint egy feleltető óra.

Elemérnek minden figyelme az ebédre összpontosult igen erősen. Ha a vacsorára gondolt, akkor meg valósággal lázba jött. Már érezte a friss kolbász szagát, inycsiklandó kellemes illatát; látta hemperegni az asztalon a gömböcöket, különféle töltelékeket. Látta, amint a másik asztalon egyik halom után a másik halom nő a kockára vágott szalonnából. Sőt a hájas pogácsa is megjelent képzeletében. Figyelmének körébe egyetlen latin szó sem tudott betolakodni, mert kolbász, hurka, pogácsa meg az ezekhez hasonló jó dolgok foglalták el azt egészen.

Dehát semmi sem tart örökké, még egy latin és számtanigötrelmekkel megrakott délelőtt sem.

A bőséges ebéden még nagyobb küzdelemmel esett át Elemér, mint félíg-meddig való készülés után egy német órán, mert irtózatosságot vivott meg a válogatott jó dolgokkal, majdhogya meg nem fojtotta magát Elemér barátunk a friss pecsenyével, úgy tömte befelé.

Hát még a vacsora!

Az is elkövetkezett. Elemér a végső kigelszántan ült az asztalhoz; elhatározta, hogy nem irgalmaz, nem kegyelmez egyetlen jó falatnak se, halálra aprít minden elébe kerülő hurkát, kolbászt, pecsenyét. Egy ideig derekasan is állta, illetve ülte a helyet, de lassan telni kezdett az Elemér-féle bendő is. Ekkor Elemér

zsebkendő-keresés ürügye alatt alázatos bocsánatkéréssel engedelmet kért, hogy egyidőre eltávozhassék az asztaltól.

Hova megy Elemér? Kövessük?

Alighogy az udvarra ér, nagy körben elkezd szaladni. Szalad, szalad, majd a lelke szakad ki. Eszreveszi ezt Gábor mindenes s oda kiált Elemérnek:

— Hát az ifiur meg mit rajcsuroz itt az udvarban?

Elemér meglepetésében, hogy meglátták, őszintén válaszolt:

— Lerázom egy kicsit a vacsorát, hogy a hájas pogácsának, meg a dióspatkónak helyet csináljak, — s azzal szaladt tovább.

Gábor meg nagy fontoskodva és titoktartást kérve elmesélte azon melegebe a „helycsinálást” a leánycselédnek, aki persze hogy vitte a hirt az asszonyának. Így terjedt azután tovább, végül a „bácsi” is megtudta és jót kacagott rajta, közben még pogácsát, három patkót tett Elemér tányérjára, hogy éhen ne maradjon.

Elemér később újra engedelmet kért a távozásra, hogy a cipő igen nyomja a lábát. A vendégsereg összerosolygott, Elemér pedig távozott.

Gábor mindenes „véletlenül” megint az udvarra botlott s látja a körben futó Elemért:

— Hát most minek csinál helyet az ifiur?

— A befőttnek, meg a gyümölcsnek, — válaszol Elemér s még gyorsabban iramodik tovább. Egészen belehevült a futásba.

Zihálva ül le az asztalhoz.

— De belefáradtál a cipőfűzésbe, — jegyzi meg a néni.

— Igen, néni, nagyon belefáradtam.

A néni pedig tetézve rakta Elemér tányérját minden jóval, hogy az Isten irgalmáért éhen ne maradjon szegény fiu, hiszen ugyanis minden erejét felemészti a tanulás. Agyon gyötri magát teljesen.

Hanem hát a rajcsurozás híre egyre terjedt, eljutott még Marton tanár urhoz is, aki igen jól mulatott rajta, mert igen szerette a jó tréfákat. Csak hát egy kicsit szerette a diák-mesterembereket megcsipkedni; jóindulattal, szeretettel tette. Mulatta magát vele.

Komáromi Géza kollegájával igen jóban volt Marton s megtudta, hogy Géza kollégája disznót ölt és hogy ő is hivatalos lesz este a torra, sőt még Várhegyi Elemér kosztadója is, s mi több: még Elemér is.

Maga elé idézi hát Marton tanár ur, mint a IV. osztály főnöke Elemér barátunkat:

— A multkor haza kéredzkedtél, akkor nem ereszhettek haza, ma azonban engedelmet adok a távozásra, különben két-három hétig megint nem engedhetnélek. Délben indulsz. Erted?

— Igen.

Csak az ajtónál kiáltotta utána Marton tanár ur kegyetlenül mosolyogva:

— De ne rajcsurozz ám otthon, mert megárt!

(Sárbogárd.)

Szeleburdi meg Szeleverdi.

— Mese. —

Írta és rajzolta: Gulyás Károly.

Volt egyszer két igen-igen jó testvér. Szeleburdinak hívták az egyiket, Szeleverdinek a másikat. De valami nagyon jó két testvért képzeljétek, egyikőjük se volt se sebesebb, se lassabb a másiknál. Szeleburdi világért se álmódott volna szalmaszállal, nehogy beléakadjon valahogy Szeleverdi legédesebb halnali álmában. Osztán husos hét után csontos hét, ott eddegélt szépen a két jó testvér, ha volt mit, egy gyenge gyeppel fedett dimbes-dombos szederindás határon. Tudták ők azt bölcsen, hogy sűrű füst, lyukas tál nagy átok egy háznál, hát nem is kellett nekik se sűrű füst, se lyukas tál, szép csendesen édegéltek, savanyítatlan kenyéren, darazsat sohse szurkáltak és úgy heverték volna egész nap, mint éppen a gyurott háj.

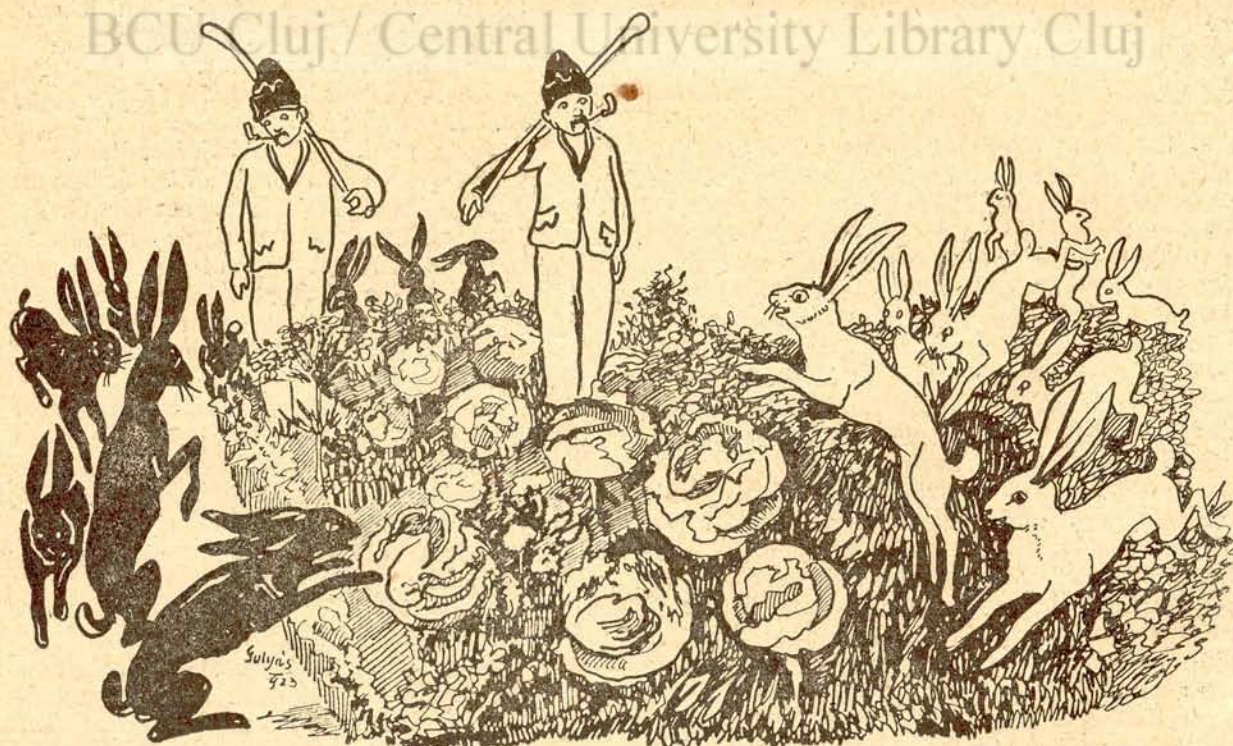
Ha csak arról lett volna szó, hogy Szeleburdi kibujjon a bőréből és Szeleverdi azon csórén fujtasson, azt is megtette volna egyik a másiknak a kedvéért. Kivált Szeleverdi akár a koppantóba ugrott volna csupa testvéri érzésből Szeleburdiért, csak hogy volt ám nekik egy nagy csorda nyuszijok is. Egyiknek volt tizenkilenc hófehér nyula, a másiknak egyhíjján husz

koromfekete tapsifülese. De milyen kedvesek, drágák voltak ezek a nyulhájjal kent nyuszik. És még hozzá ezek közt is éppen olyan volt az össze-visszatartás egymás közt, mint a gazdáik között.

Szeleburdi, Szeleverdi ezeket őrizték folytonosan, hogy meg ne szökjenek valahogy a betyárok. Ha netalán-tán mégis megugrott volna egy-egy lappancs nyuszi, azért volt pásztor Szeleburdi-verdi, hogy a széllal is versenyt fusson, aztán a szökevény nyulurakat, nyulurfikat és válogatott cigánypurdé nyuszikat fülöknél fogva vezette haza, aztán ha zápor folyt is szemükből a nyulaknak, úgy elrakták őket Szeleburdiék bodzabélnek a fájós élével, mint éppen a kétfenekű dobót.

Szó se róla, rájuk fért egy kis lazsnyakolás ezekre a javithatatlan nyulam-bulamokra, mert csak így tudták megőrizni tőlük gyönyörű káposztáskertjüket Szeleburdi meg Szeleverdi.

Mert bizony erre is kellett ügyelniök, de nagyon. Igaz, hogy volt egy akkora roppant nagy kertjük, mint innét oda, — hogy nem terítette volna be még a pohártörülő ruha négy

szegelete se. Körül is volt ültetve szép kapordóval, csipkecsmetével, szöszcsepükóccal ez a káposztás, csak hát mégis beszöktek azok a huncfut nyulak. Hiába járatta Szeleburdi a jajkeserves táncot a nyulakkal, Szeleverdi meg a bokánverőst, csak pusztult, egyre pusztult a

gyönyörűséges káposztáskert. Pedig mondom, az őrizetben igazán nem volt hiba. Hol Szeleburdi feküdt a kert egyik végibe, de csak a balszemével alhatott mindig, hol Szeleburdi nyújtózott a kert lábánál a jobb szemével hunyorgatva, pislogatva, úgy hogy ketten ha alhattak

valahogy egy álmot, mégse hagytak békét nekik a nyulak.

Pedig azt is tudni kell, hogy Szeleburdinak is, Szeleverdinek is folyton ott égett a parázs a talpa alatt, hogy azonnal futhasson árkon, bokron át mindegyik, ha egy-egy nyul a tilalmasba téved.

Még a rőt ökör horgas inánál is hiába ért feljebb a Szeleburdi meg a Szeleverdi esze, csak nem tudták elgondolni, hogy mimódon és miképpen vessék végét a nyuszik garázdálkodásának. Az őszi prücsöknek sincs pedig olyan szép nótája, amilyen szépen kérték Szeleburdiék a nyuszikat, hogy hagyják meg nekik legalább a sóska-poszta édes torzsáját, nem fogott azokon se szép szó, se könyörgés, se ütés, se verés.

Mit tegyenek, mit tegyenek, hogy legalább ők is egyenek valamit, ne csak ezek a suttyomba járó nyulárnyékkerülő nyuszik mindent, addig s addig gondolkoztak, hogy mire elvégezték meg újra kezdhették, de a kedvök egyre bomlott-szűkül, hogy mi is lesz hát velük.

De még ez mind hagyján. Volt ám a nyulak közt is két deli, tekintetes állású nyuszi. Iszkiri volt az egyik, Huppu a másik, ezek voltak a főkolomposok. Iszkiri volt a fehéreknél, Huppu meg a feketéknél.

Ezek meg olyan haragban voltak egymással, hogy káposztalevélfalásig se békültek meg, de ekkor aztán akkorákat toppantottak egymásnak, hogy erre a szörnyű lármára mindig felébredtek Szeleburdiék, osztán volt nagy hajcihő megint.

Egyszer úgy történt, hogy együtt mentek hazafelé a nagy porolás után Huppu meg Iszkiri, osztán azt mondja az egyik a másiknak: verjen meg a ragya, ha mi jó körmösen fog-nánk a dolgunkat, mégis csak tágulna urasága gazdánknak. Tudom én, hogy úgy is lát a macska, mikor talpát nyalja, azért mégis tehetnének valamit ez ellen a sok csúfság ellen.

Acélhoz hasonló keménységű szívünkre hárásút a nap, nem vagyunk mi remegős rézpilangók, hogy meg ne merjük támadni gazdánkat. Igaz, hogy folyton erdőn termett levelek közt bujkáltunk idáig, görbe ágak hónalja alatt alma-virágnak is hajbókoltunk, de bogyóknak bokros útján nem maradhatunk mindig, bezárjuk Szeleburdiakat sötét helyre, vasládába, osztán ha beskatulyáztuk őket, majd kedvünkre lakomázunk.

Még Huppu is mit lefektet, mit nem, csak addig-meddig lublubloltak, míg elhatározták, hogy egy életök, egy halálok, de ők szépen bezárják Szeleburdiakat sötét helyre, vasládába.

Hát úgy is lett. Meglesték, mikor tévesztik el álmukat Szeleburdiék, mikor nem tudták ketten se, hogy melyik másik alszik kettőjük közül, akkor zárták be őket a nyuszik sötét helyre, kalodába, egy nagy roppant vasládába.

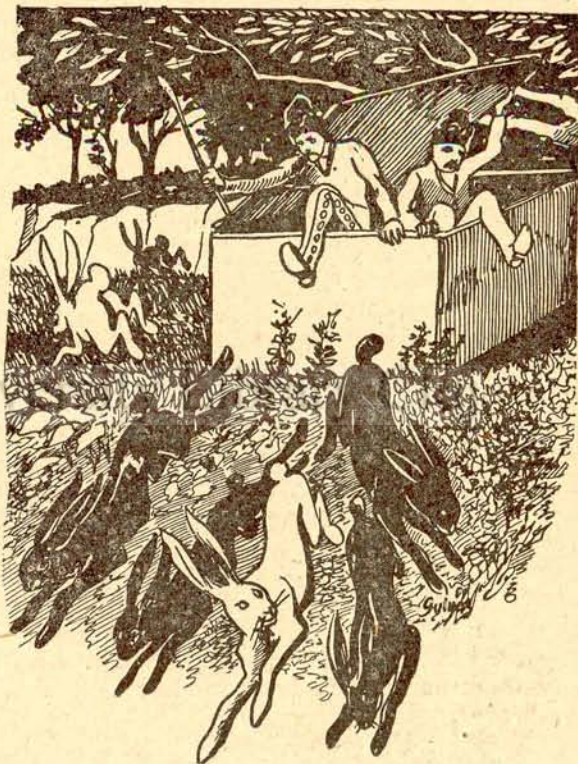
Még be is kiabáltak hozzájuk a bátrabb nyulak:

— Na, nesze nektek Szeleburdi két jó

testvér, nesze nektek két kis fával, émyelgető nagy pompával, megadjátok még ti a bölcsnek az árát, eljárjátok még ti az ebeknek táncát, mert ki nem kerültök a vasas ládából, ahogy ti szerettetek minket, mi is úgy szeretünk benne-tetek.

Bizony ott keseregtek szegény Szeleburdiék, eleget mondták, hogy félvéka aranyat, megannyi ezüstöt adnak a nyuszi-nyuszi, ha ki-eresztik őket.

Jegenyének zöldágával, fenyőnek tűlevelével csábították a nyulakat csak bocsássák szabadon. Torkuk fenéig száradt már, nyelvök tövéig apadt már, csak nem engedtek a nyulak, hiszen az alatt ők nyeltek, faltak, majd megfultak, annyi lapit lakomáztak.

Hát Szeleburdi csak elunta a kérést. Az öklével egy nagyot ütött a láda tetején, csakugy rengett belé a föld is. Uccu, el is szaladtak a nyulak. De bizony az ökle beszorult és kilógott a hasadáson Szeleburdinak.

Ezt már mégis megsajnálta a lelke nyuszik. Tanácskoztak, ne eresszék-e szabadon Szeleburdiakat szegényeket.

Huppu azt tanácsolta, hogy csak akkor engedjék ki őket, ha meg tudják mondani, hogy melyik vége való töről annak a pálcának, amit a Szeleburdi két ujjá közé dugnak.

Szeleburdinak se kellett egyéb. Kért egy kis cérnát, hogy kössék azt a pálcá kellős közepibe. Ezt is megtették. Akkor amelyik végét nehezebbnek érezte a botnak, azt odakoppantotta a láda tetejéhez.

Hát a láda felnyitott egy perc alatt.

Lett nagy lőtás-futás persze, ahogy meglátták a bátor nyulak, hogy kinn vannak a ládából a Szeleburdiak.

Darabos darától kicsipkézett kaláccsal se lehetett volna őket megállítani, úgy szaladtak szanaszéjjel. Addig futottak, míg az orruk árnyékát utól nem érték. Ma is futnak, ha el nem fáradtak, persze hogy Huppu meg Iszkiri legelő.

Szeleburdi meg Szeleverdi olyan ur lett ezőtától, hogy a hetvenhetedik nagyapjok nagyapja se álmodott még egyszer akkora uraságot, amilyen az övék lett most már.

Káposztalevélnék, káposztatorzsának hijját nem ejtette többet egy nyulfia foga se. Ha mégis belévásott volna valamelyik laposfogú inye, lelke rajta, az se nagy baj, jókedvem meg nem rontja. (Marosvásárhely.)

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a sarki utazásokról.)

Tamás: Olyan sokszor vágyakozom ismeretlen világok felé. Ha lefekszem és behunrom a szemem, a legszebb képek jelennek meg előttem. Néha őserdőben járok, sohasem látott ismeretlen fák között, néha a tengeren hajózom és köröskörül hullámok tornyosulnak. Ugy irigylem ilyenkor azokat, akik réges-régen először vágta neki az ismeretlen világnak. Nagy öröm lehetett olyan vidéken járni, amelyet még nem taposott fehér ember lába.

Apa: Amikor gyermek voltam, nekem is elalvás előtt voltak legboldogabb perceim. Számtalanszor elszálltam olyan vidékekre, melyeken még nincs emberi lábnyom. Ma már látom, hogy így jobb és kényelmesebb, mint a valóságban megtenni az utat. A veszélyek nem riasztanának vissza ma sem, de ilyen utazások alkalmával nem lehet elgondolkozni, nem lehet elábrándozni, hanem gyorsan és néha nagyon kegyetlenül kell cselekedni. Ha nem így volna a dolog, azt mondanám, hogy ma is vannak még olyan vidékek, ahol nem járt még fehér ember. Vágyaidat könnyen megvalósíthatod. Sőt olyan vidékek is vannak, ahol egyáltalán nem járt ember. Valósággal mesebeli országok, tul vannak az óperenciás tengeren, még madár se jár arra.

Tamás: Hol vannak ezek a területek?

Apa: Tudod, hogy a föld gömbölké. Láttál is már gyakran ilyen földgömböt. Fent és lent olyan területek vannak, ahol igazán nem járt még senki sem.

Tamás: Azt tudom. Ambár ott is jártak már, hiszen elérték az északi sarkot már évekkel ezelőtt.

Apa: Az északi sarkot majdnem elérték, de még nagy területek nincsenek kikutatva. A jég és hó birodalmai ezek, mert kettő is van, egyik északon, másik délen. Ahogy téged ismerlek, alkalmatlan volnál ilyen utazásra. Nemcsak a hidegtől féltenelek. Ezt elvégre ki lehet bírni, ha jól felöltözik az ember. Furcsán állana ugyan rajtad a ruha. Azt hiszem, az osztálytársaid jól mulatnának, ha meglátnának benne. Egy kicsit izmosabbnak és kövérebbnek látsznál a valóságnál. Kíváncsi vagyok, mennyi idő

alatt öltözködnél fel. Már a cipőd felhuzása is jó időbe kerülne. Előbb fel vennél négy-öt pár meleg harisnyát, aztán huznád rá a csizmádat. A csizmad meg akkora volna, mint egy csónak, mert a harisnya és csizma között levő részt még ki kellene tölteni. Így aztán nem fagyna meg a lábad. Azaz, mégis jó volna mozgatni a lábujjaidat és rögtön segítséget kérni az orvostól, ha valamelyik nem mozog. Sőt akkor is kiabálni kellene a segítségért, ha azt éreznéd, hogy nincs lábad. Külömben úgy járnál, mint a déli sarkon az egyik utazó. Nem akart panaszkodni, hanem gyalogolt társaival együtt. Amikor nem bírta tovább, lehúzták a csizmáját, pár ujjá már fekete volt a fagyástól. Szerencséje volt, az orvos még rendbe hozta. Igaz, hogy sok időbe került. Nemcsak a lábat kell védeni, hanem a test minden részét. Ezek a sarki utazók legalul kitűnő gyapju trikókat vesznek fel. Arra veszik a legmelegebb ruhákat. Olyan anyagból, melyek a test melegét megvédik. Külön oltalmazták a nyakat, bekötik a fejet, nagyon vigyáznak a fejre és orra. Jól állna neked egy ilyen ruha, ha ráadásul feltennéd a hó szemüveget is. Ezt kivételesen nem a hideg ellen használják, hanem azon a vidéken a napsugárban szikrázó hótól könnyen megbetegszik a szem. Én még ilyen ruhában sem bocsátanálak el, hacsak anyád veled nem menne és meg nem ígérné, hogy gondot visel rád. Igaz, hogy elmarad a fürdetés, bizony még a mosdás is, az ágyvetés is nagyon egyszerű, a ruhát, cipőt sem kell kefélni, de legalább félóránként meg kellene huzgálni a füledet, nem büntetésből, az orrodát sem azért, hogy igazat mondtál-e, hanem, hogy nem fagyott-e meg. Aztán az arcod is figyelemmel kellene kíséreni, ha fagyáspontok mutatkoznak, azonnal orvosért kell futni. No, nem nagyon messzire, csak egyet kell kiáltani, mert mindig van orvos a közelben. A sarki utazók visznek magukkal. Nagy szükség is van rájuk, mert a sebek nagyon nehezen gyógyulnak abban a hideg országban. Maradj inkább itthon, fiam, mert anyád úgy sem fog elkísérni!

Tamás: A hideg világba én sem vágya-

kozom, de nem értem, miért kell ott kegyetlennek lenni az embernek.

Apa: Kegyetlennek kell lenni a legjobb szivü embernek is. Ha például kifogy az ételmi-szer, rákerül a sor a kutyákra. A kutyákat azért viszik, hogy a szánokat huzzák. Huzzák, amíg bírják és amíg husukra nincs szükség. A kirándulókat persze csak a végső szükség viszi rá, hogy kutyahúst egyenek, de rendszeren az elgyengült és kimerült kutyák husával táplálják a többieket.

Tamás: Megeszik a kutyák a testvérük húsát?

Apa: Nem szívesen. A híres északsarki utazó, Nansen, így táplálta kutyáit. Ő beszéli, hogy élelemszúke miatt lassankint felhasználták a gyöngébb kutyákat. Félre vitték őket, megölték, feldarabolták. A társak becsületére válik, hogy nem akartak az ételhez nyulni. Amikor azonban urrá lett rajtuk az éhség, szétépték őket maguk lelőtt testvérüket. Ugye nem volna neked való ez a csunya látvány? De nem tehettek másképp, különben minden kutya a hidegtől és éhségtől felfordult volna. Shackleton angol utazó a déli sarkhoz lovakat vitt. Egyik útján bizony megettek három lovat, nem a kutyák, hanem az emberek. Amikor a negyedik belebukott egy szakadékba, szomorúan néztek utána, de hiába, a ló nem került többet elő. Nehezen tudtak megvigasztalódni. Végre eszükbe jutott, hogy jó a főzelék is, ha nincs pecsenye. Megtörték a ló számára vitt kukoricát és valószínűleg megkönnyezték szegény lovukat. Jobb szerették volna, ha pár napig még a ló eszi a kukoricát, hiszen neki jobban ízlett volna és könnyebben meg is emésztette volna.

Tamás: Igazad van, apus! Én meg nem tudnám enni az ilyen állatot. Dolgozik az emberért és az ember kegyetlenül elpusztítja.

Apa: Hohó, fiam, nem úgy áll egészen a dolog! Kegyetlenség van a dologban, de az utazók a legtöbbször szintén nagyon sajnálják állatukat. Shackleton például nagyon sajnálta lovait, csak a szükség kényszerítette arra, hogy elpusztítsa őket. Pedig sok bosszúságot okoztak. Nem olyan lovak voltak azok, mint a mieink, hanem Azsia hideg vidékeiről valók. A mieink pár nap alatt tönkrementek volna. Oda élelmes, furfangos lovak kellettek. Shackleton nem is panaszkodik butaságuk miatt. Inkább azért bosszankodott utitársaival együtt, mert éjszaka valamelyik rendszeren elrugta a kötőféket és elindult ennivalót keresni. Néha talált is, volt öröme persze, de az utazónak meg bosszúsága, mert ki volt számítva a napi élelemdag. Persze, amikor a porciókat megállapították, elfelejtették a lovak beleegyezését kérni. Meg is ettek, meg is rágtak azok mindent, amihez hozzáfértek. De a láncal nem bírtak, mert éjszakára később megláncolták őket, hogy el ne szabaduljanak. Az egyik azonban bosszút állott. Ez nagy gazfickó volt. Egész

éjjel csapdosta a láncát és nem hagyta aludni az utasokat. Én azt hiszem, az volt a baj, hogy a nagy hidegben ne csak az ember, hanem a ló is több táplálékot kíván. Nem is igen tudtak aludni ettől a furfangos állattól, pedig alaposan be voltak takarózva. Te azt hiszed, hogy jó meleg dunyhákat vittek magukkal. Ez nem elég, mert a dunyha szélén bejön a hideg. Zsákba bujtak ők bizony, hálózásukba. Az utazók a hideg vidékeken így alusznak. Persze a zsák valamely prémes állat bőréből készül és bele kell mászni, alig látszik ki az emberből valami. Már csak azért sem mennék veled arra a vidékre, mert reggel nem lehetne téged kicsalni a meleg hálózásukból. Talán még arra is rájön-nél, hogy alul a két lábad számára lyukat lehet vágni, aztán felállanál és úgy járnál-kelnél zsákban. A társaid azonban nem tűnének, hamar megfordítanák a zsákot és kiráznának belőle. Mindenkinek meg van ott a maga napi munkája.

Tamás: Tudom, hogy a lovakat és kutyákat szánkóba fogják és úgy hatolnak előre. Nem lehetne-e például automobilon vagy repülőgépen előre hatolni.

Apa: Az automobilt Shackleton megpróbálta, hasznavehetetlen volt. A jég nem olyan ott, mint a korcsolyapályán, hanem göröngyös. Azonkívül jéghegyek állják az utazók útját. Ezek még nem is olyan veszedelmesek, mint a nagy szakadékok, különösen azok, amelyek nem is látszanak. A hóréteg befödi őket. Néha az ember átmegy rajtuk, nem is veszi észre, milyen veszélyben van, de ha súlyos automobil jönne arra, a hóhid beszakadna és az automobil utasaival együtt eltűnne a feneketlen mélységben. Néhol a puha hóba sülyedne bele, néhol a beretvaéles jégdarabok tennék tönkre a kerekeit. A legjobban épített szánkók is minden pillanatban elpusztulhatnak, meg is rongálódik a legtöbb annyira, hogy az utazás végén alig használható. A repülőgép nem rossz gondolat. Sokkal jobb, mint a léghajó. Egy sarki utazó léghajóval indult, de nyoma vészett örökre. A repülőgépet is csak kisegítő eszköznek használnám. Ha például, szánon nagyon messzire jutnál és hirtelen nyílt tenger vagy jégzajlás állná az utat, nagy hasznát vennénk egy jól épített, terhet is bíró repülőgépnek. Kevés ember és sok élelem kellene rá. Ezt már a leírásokból következtetem. Nem jó azon a vidéken ennivaló nélkül lenni, ahol az egyik utazótársaság december elején azzal vigasztalta magát, hogy lesz ami lesz, de karácsonykor jól fognak lakni mindnyájan. Az élelmiszerek nem állnak ott szabadon, kimérik pontosan az adagokat és hiába néznek az emberek sóvár szemmel a csokoládéval, kakaóval huskonzervekkel és kétszersülttel töltött ládákra. Különösen akkor, ha az élelmiszer egy része elpusztul. Az utazás elején nem szokták tulságosan kimélni az ennivalót. Érdekes eset történt egyik délsarki utazásnál. A hajóból kirakták a ládákat a szárazra

Természetesen, száraz alatt jégmezőt kell érteni. A ládákra ráhullott a hó, reggelre összefagyott és kemény jégpáncél borította az egészet. A társaság egyik tagja hamar megéhezett. Csákányt vett, letördelte a jégburkot és örömmel fedezett fel a ládatenger tetején egy csokoládés ládikót. Viszi magával, hogy felbontsa és megkínálja társait. Amikor lebontja fedelét, rémülten néz tartalmára. Egyik társa azonban örömeiben felsikoltott: „Hála Istennek, megvannak a műszereim, azt hittem, alulra kerültek!” A műszereket véletlenül egy csokoládés ládába pakkolták. Milyen különös az élet! Az egyik ember örül annak, ami a másiknak a legnagyobb bosszúságot okozza. Te ugyan szeretted a tudományt, de te is a bosszankodók között volnál, ha finom csokoládét keresnél és hőmérőkre bukkannál. De eltértünk a repülőgéptől. Pedig nagy hasznát vehetnénk még egy esetben. Olykor-olykor meg kellene vizsgálni köröskörül a vidéket. Milyen jó volna egy repülőgép, mely egy félóra alatt nagy tájékat bejár! Vagy csak egyszerűen felszállna a magasba tájékozódni.

Tamás: Vannak a sarkokon a jéghegyeken kívül igazi hegyek is?

Apa: A sarkokon nem sik a föld, hanem hegyes-völgyes, ott, ahol nincs tenger. Természetesen nehéz megállapítani pontosan a föld felszínét, mert nem tudja az ember azonnal megállapítani, milyen vastag a jég és hótakaró. A déli sark felé még hatalmas tűzhányó hegyre is bukkantak. Még nem aludt ki teljesen, mert belsejéből gőzök szállanak fel. Igaz, hogy dalmaskodik rajtuk a hideg, mire napvilágra jutnak. A hegy magassága majdnem négyezer méter. Látod, ide jó volna repülőgéppel felszállani. Odafele valószínűleg arra gondolnál, hogy milyen jó volna, ha a föld belsejében levő tűz meggondolná magát, feltörne és lerázná magáról a jégbilincseket. Igazán borzalmas látvány volna, a tűz harca a hó és jég ellen! Igaz, hogy a néző nem élné túl, de a dermesztő hidegben bolond kívánságai vannak az embernek.

Tamás: Felmentek ennek a tűzhányónak a tetejére?

Apa: Fel fiam, többször is. Megvizsgálták a krátert és a hegyet, elnevezték Erebus-nak. Az egyik hegymászó leírja az utat. Nehéz volt a felmászás. Lejönni már gyorsabban jöttek. Nagyon-nagyon fáradtak voltak, elhatározták, hogy egy jó darabon leródliznak. Nem volt valami kitűnő mulatság, mert a pálya nem ródli számára készült. Jól fel voltak öltözve, mégis sok emléket vittek haza. Az ut nagy részét persze gyalog kellett megtenniük. Ha még csak maguk lettek volna! De hozni kellett a szánkót és a felszerelést. A szán pedig lefelé megelevenedett. Olyan volt, mint a szilaj csikó. A sikos és egyenetlen jégen jobbra-balra ugrált, hirtelen megállt, majd eszeveszetten futni kezdett lefelé.

Tamás: Ha ilyen bátor emberek kitűnő ruhában nekiindulnak a vállalkozásnak, miért nem sikerült már régen, egészen a föld sarkáig eljutni. Talán az utolsó pillanatban elvesztették bátorságukat az emberek?

Apa: Rendesen az ennivaló hiánya okozza a kudarcot. Visznek ugyan hajóval elegendő táplálékot, de a hajóval csak bizonyos pontig lehet hatolni. Ott partra rakják az ennivalót. Pihenés után megrakják a szánokat és elindulnak. A balesetek egymást érik. Elgyöngülnek a kutya, kidőlnek a lovak, mindig több és több ételt kell elásni a hóban, mert nem tudják tovább szállítani. Végre csak annyi marad, amennyit az emberek magukkal vihetnek. Ez pedig édes-keves. S még ez a kevés is napról-napra fogyó. Nemcsak azért, mert esznek belőle, hanem mert elgyöngülnek és nem bírják a terhet. Nem bírják, mert ruhájuk is nagyon nehéz. A rossz és megszorított táplálkozás folytán gyöngék és betegek lesznek az emberek. Még az egészségeseknek is fáj a fejük állandóan és görcs huzza össze tagjaikat. De az akarat még megvan. Erőt ad a gyöngé tagoknak. Pedig a táplálék már nem embernek való és olyan kevés, hogy állandóan éhség gyötri az utasokat. Nem esznek a kiszámított adagnál többet, pedig a hátukon van az ennivaló. De ez az ennivaló az élet. Ha többet fogyasztának, menthetetlenül elpusztulnának, visszafelé nem volna mit enni. De már a legjobbak is irigykedve néznek egymásra, különösen arra, amelyiknek tovább tart az étele. Vannak közöttük, kik nem nyelik le rettenetes éhségükben egy-kettőre a táplálékot, hanem szopogatják, majszolják. A többi pedig nézi az ilyen szerencsés természetű társat. Amikor már látják, hogy a célt nem tudják elérni, leraknak minden lerakható és még egy előretörést próbálnak meg, hogy legalább is megközelítsék céljukat. Aztán következik a legszomorúbb rész, a visszafordulás. Erősen, egészségesen, táplálékokkal felszerelve vágtak neki az utnak és most betegen, fagyott tagokkal és élelem nélkül kell visszatérniük. Az életük igazán hajszálon mulik. Ha a hófürgeteg teljesen eltemette a lábuk nyomát, ha nem találják meg a menet elásott élelmet, akkor végük van. De rendesen ráakadnak, mert utmutatóul hőembereket állítanak fel. Fáradtan, összetörve vergődnek vissza addig a pontig, ahol a hajóból kirakták az élelmet s igen sokszor maga a hajó áll a jég közé fagyva. Nem végződik mindig szerencsésen az út. Sok vértanúja van az északi és déli sarknak is. A tudomány vértanúi lettek sokan azok közül, kik büszkén, bátran és reménnyel telve vágtak neki a nehéz utnak. Azon csodálkozhatunk legjobban, hogy a sok szenvedés után akadnak emberek, kik újra meg újra vállalkoznak a vakmerő utra. Nem sok idő fog eltelni és nem lesz a földnek egy olyan pontja sem, melyre a fehér ember rá ne tette volna a lábát.

A harang és a pillangó.

— Irta: SÁRKÖZI GYÖRGY. —

Szól a harang: Gingalló!
Merre szállsz, kis pillangó?
Szól a pille: Virágom
Keresem a világon.

Szól a harang: Gingalló!
Ég felé szállj, pillangó!
Szebb a mennynek világa,
Édesebb a virága.

Szól a pille: Világom
Itt van e kis virágom;
Égre száll a gingalló,
Földi mézre pillangó.

Szól a harang: Gingalló!
Istenhöz szállj, pillangó!
Hagyd e sáros világot,
Hervadandó virágod.

Szól a pille: Világol
Isten minden virágból;
Érte lettem pillangó,
Érte mondod: gingalló!

Szól a harang: Gingalló!
Légy boldog, kis pillangó.
Szól a pille: Virágszál!
Mi van szebb a világnál?

(Budapest.)

Mese az aranyról.

— Irta: Dobai István. —

Valamikor régen az arany nem volt olyan ritka jószág, mint mostan. Uton-utfélen lehetett aranyat találni és csodálatos: akkor senkinek sem kellett. Az arany pedig mindenkinek felki-nálta magát.

Egyszer egy király palotájába ment és azt mondta a nagy fejedelemnek:

— Jó uram, fogadj engem szolgálatodba, én mindig hűséges szolgád leszek. Készíttess belőlem trónust és ha pihenni vágyol, elringatlak ölemben és hűséges karjaimban. Hozass országodba művészkezü ötvösöket, hogy formáljanak belőlem csillogó koronát, felséges fedre díszes ékül. Vegyél drága köveket, én magamba fogom zárni őket, hogy ragyogjanak messze koronás fejedem. Keressd meg országod legfinomabb ujjú leányait, hogy varrjanak fényárban uszó palástot belőlem válladra, mert belőlem a legfinomabb fonalat lehet nyújtani.

— Nem kellesz, te dőre fém, — válaszolt a király — mindenki kacagna rajtam, ha arany trónt készíttetnék, mert ilyet mindenki csinál-tathat magának, hisz arany minden uton, árok-ban bőven található. Én cédrus fából készítet-tem királyi széket. Cédrus fából, amelyet messze keleti erdőkből izzadságos munka árán hoz nekem az én hűséges népem. Korona helyett drága gyöngykoszorút fogok fejre tenni. Olyan gyöngysort, amelynek minden szem gyön-gyét nemes tengeri kagylók testük nagy fájdalom-mával teremnek és amelyeket merész buvárok életük kockáztatásával hoznak fel a szárazföldre titkos mélységű tengerek fenekéről. Ezek a gyöngyök szomorú riműek, mint a fájdalom és titokzatos homályuk, mint a sós tengerek mély-sége, ezért szeretem őket, de te csak ragyogni tudsz üresen, mint ahogyan mindig kacag a fél-

eszű ember, nem kellesz hát a fejemre koronául. De palástot sem fogok varratni belőled, mert nagyon nehéz lennél, terhemre volnál kényelmet szerető vállaimnak. Selyem palástot fogok var-ratni. A selyem lágy, hozzásimul a testemhez és jóleső meleggel áraszt el. Ilyet aztán nem is viselhet mindenki, mert ezt egy szorgalmas ál-latka minden erejével egész életén át fon oly vékonyra és finomra, hogy ember olyan finom fonalat nem képes sodorni. Tehát selyemből ké-szíttetem ruháimat, messze egyiptomi selyemből.

Az arany nagyon elszomorodott, hogy a király semmire sem akarja felhasználni az ő hűséges szolgálatát. Azért volt szomorú, mert ő tudta magáról, hogy értékes fém és az emberek mégsem akarják elismerni az ő nagy értékét. Ezért aztán az ország bölcséhez ment, mert azt remélte, hogy ez a kiváló eszű aggastyán fel fogja ismerni az ő rendkívüli tulajdonságainak árát és majd meg fogja becsülni értékét. Elment tehát a bölcs házába, aki éppen cserevásárt bo-nyolított le, egy véka buzát adott egy kis bá-ránykáért. Nehéz volt az aggastyánnak a buza, de kénytelen volt kicipelni a magtárból, mert csak annak fejében kaphatta meg a jámbor kis báránykát. Látva ezt az arany, így szólt a bölcshez:

— Tisztos ősz ember, ismerem nagy böl-cességedet, hallgass hát meg engem okossá-godhoz méltó megértéssel: hogy a vásárlás ne legyen olyan nehéz és körülményes, mint ami-lyen a cserebere, veress belőlem pénzt és azt add a portékáért, amit meg akarsz venni, mert akkor nem kell többé a gabonás zsákot cipelned, ha valamit meg akarsz vásárolni. Ládd, én csengő érmek formájában meghuzódnám zsebed mélyén és nem lennék terhedre, ha vásárra mennél, mint a cserére szánt gabonás zsákok.

– Ha-ha-ha – kacagott a bölcs – te ugyan jót mondál nekem, hisz néhány nap alatt mindenkinek annyi aranypénze volna, hogy a kereskedő nem adna érte semmit, mert hiszen aranyat uton-utfélen lehet találni.

– De, jó bölcs – folytatta az arany – készítes belőlem serleget, én sohasem rozsdásodom meg és nem égek el a legnagyobb tűzben sem, de a fakupádban könnyen megposhad a víz és nem is tudsz benne gyógyítani forralni, mert a tűzön elég.

– Dehogy, nem veretek én belőled kupát, kikacagna a világ, ha én abból innám, amit mindenki lábbal tipor. Nem kellesz nekem, arany, jobb az érintetlen, tiszta faedény, mert ezt a büszke fa szívéből faragom, amelyhez sohasem fért szenny.

Az arany szomorúan távozni készült a hideg visszautasítás után, de még egy kérést megkockáztatott:

– Bölcs aggastyán, én megóvlak téged és házadat a villámcsapástól, ha házad tetejére tétetsz és a testemből egy vasrudat vezetsz a föld gyomrába. Ha ekkor aztán villám sújtana lakodra, én felfognám rettenetes tűzét és a vasrud a föld mélyébe vezetné a rettenetes pusztító erőt.

– Ha-hahaha-ha – kacagott még jobban a bölcs – te akarsz engem az Isten villámától, az ő tüzes nyilától megvédeni? Na, ne tréfálj Istennel, menj szépen utadra, nincs időm veled tovább fecsegni.

Nagyon bántotta az aranyat ez a visszautasítás és fájdalmas szívvel hagyta el a tudós házát. Néhány napi vándorlás után a végtelennek látszó tengerhez ért. Itt bohó gyermekek kerestek tarka kövecskéket és lapos kagylóhéjakat, majd a virágos mezőre szaladtak, hol gyermekláncfűből nyakláncot, karperecet és fejdiszt csináltak maguknak. A virágszárból készült láncot kagyló héjjal díszítették és tarka köveket illesztettek a láncszemek közé, hogy annál szebb legyen gyermekes diszük. Így felcicomázva rég játszadozásba fogtak, amikor beszélni kezdett hozzájuk az arany:

– Bohó gyermekek, muló láncotokból hamar kihull a színes kő, a tarka kagyló, csináljatok ezért belőlem láncot, én erős leszek és megóvom akár örökre a kincseiteket.

– Ejnye, de tréfás vagy te, aranybarátom, – mondták jókedvűen a gyermekek – azt akarod, hogy olyan láncot csináljunk, amely örökre tart! Nem kellesz nekünk! Mit csinálnék holnap, ha estig nem szakadoznék ezer darabba a mi láncunk. Nem kellesz nekünk, arany.

– De én csillogni fogok nyakatokon a fényes napsütésben, nem leszek fakó, mint a viráglánc.

– Nem kell csillogásod, eléggé ragyog a mi szemünk a játékos kedvtől.

– Ugrándozásaitok közben csilingelni fogok, nem leszek néma, mint a mostani láncotok.

– Eléggé csilingel a mi vidám hangunk, nem kell a te muzsikád – válaszolták a gyer-

mekek és ezzel ügyet sem vetettek többé az aranyra, hanem pajzán élénkséggel kergetőztek.

Az arany vigasztalhatatlan lett, nem ment többé senkihez, nem beszélt többé senki ember fiával, hanem magába zárkózott. Egyszerre csak eltűnt a föld színéről. Nem lehetett többé uton-utfélen találni, sőt még szorgalmas keresés után sem lehetett rábukkanni. Az arany a föld mélységes gyomrába vándorolt, kemény sziklák kebelébe rejtőzködött el, vagy nagy folyók, havasi patakok fenekéig hatolt, hogy itt megpihenve feledje minden bánatát.

Már régen a föld alatt volt az arany, amikor a királynak eszébe jutott, hogy csillogó trónt kellene belőle csináltatni. Elküldötte ezért embereit az ország minden részébe, hogy gyűjtsenek aranyat. Keresték az emberei, de hiába, sehol sem akadtak rá. A király most már az öreg bölcshez folyamodott tanácsért, de bizony még ez a tisztes tudós sem segíthette ki jó tanáccsal. De néhány nap múlva rájött a tudós arra, hogy a föld mélységeinek sötétjében van az arany. Most a király egész sereg munkást rendelt ki a hegyek bányászására. Nehéz csákányokkal verejtékes munkát végzett a nép, már a föld sötétjében voltak, amikor egy kemény csapás alatt meghasadt az erős szikla keble és előcsillant belőle az arany. Nagy volt ám az öröm, de kevés az arany. Uj, meg új sziklát kellett feltörni, hogy aranyat leljenek. A sziklákat aztán a föld színére cipelték és itt súlyos zúzóknak porrá törték őket, a port aztán sok szítán átszittalták, míg végre a salak elfolyt és megmaradt finom por formájában az arany. Ezt a poraranyat, vagyis aranyport nagy üstökben rudakká olvasztották és ezekből a rudakból készítették az ötvösök királyoknak a trónt, az államnak a pénzt.

A gyermekek a folyók partján sűrű szitákkal szűrtek az iszapot és így jutottak egy kis aranyporhoz, amiből aztán csilingelő láncot csináltak nekik az aranyműves, aminek nagyon örültek. Épen így örült a király is a fényes arany trónnak és a bölcs, a kicsi, kerek aranypénznek, mert most ritka kincs volt az arany, nehezen lehetett hozzáférni. Ekkor az arany azt kérdezte tőlük:

– Miért becsültök engem így nagyra, hisz nem is olyan régen, amikor még felkínáltam magam, nem is hederítettetek rám, hanem kikacagtatok. Miért kerestek hát most fáradságos munkával is engem?

– Azért – felelte a király, a bölcs és a gyermekereg egyszerre, – mert az embernek csak az igazi értékes kincse, amit nehéz munka árán szerez meg magának.

– De hisz én akkor is éppen olyan kincs voltam, mint amilyen most vagyok, – mondta az arany.

– De az ember sohasem ismeri el azt az értéket, amely fitogtatja magát. Az igazán értékes szerénységében értékeli az ember legjobban.

(Kolozsvár.)

Itt a nagy vakáció,

vele az **uj évnegyed**. Akinek lejárt az előfizetése június végén, ujtsa meg idejében, hogy a nyáron is legyen hétről-hétre olvasni valója. És ne feledkezzetek meg arról, hogy ajánljátok barátaitoknak, ismerőseiteknek a **Cimborát**, mert mennél nagyobbra növekedik unokáim tábora, annál szebbé, érdekesebbé lesz a ti kedves ujságotok.

A nyári vakációban tovább folytatódik **Kertész Mihály** regénye, a **Szökés a teknőben**, mely, leveleitekből látom, igen megtetszett nektek. Ha majd e regény befejeződik, újabb érdekes regény következik utána.

Tamás tovább folytatja tanulságos érdeklődéseit, melyeket szüleitek, tanítóitok is hűségesen olvasnak, nemkülömben **Öcsike** is az ő „nadselű” gondolatait.

A vakációra **ujabb pályázatot** hirdetek, a Veréb Jankó leveléhez hasonló. Most majd több időtök lesz a pályamunka gondos megírására.

És irjatok levelet sokat, sokat, mert erre is jobban ráértetek, s Elek nagyapó minden levélre szeretettel, jószívvvel fog válaszolni.

*

A **Cimborá** előfizetési ára negyedévre 50, félévre 100, egész évre 200 leu. Az előfizetés postautalványon, a kiadó címére: „*Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó Részvénytársaság, Satu-Mare (Szatmár)*” küldendő, de elfogad a Cimborára előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Korkszkrú Misi és a zsiráf.

Könnyen kimondható nevű világjáró barátunkról, Korkszkrú Misiről oly rég nem hallottam semmit, hogy azt hittem, vagy felfalták az orosz-lánok valahol Afrika közepén, vagy, ami még szörnyűbb – őt is beiratták az iskolába, mint Öcsikét.

Aldott szerencsére, sem föl nem falták, sem be nem iratták. Azazhogy... ami a beiratást illeti, beiratkozott ő maga a „Világjárók és felfedező-utazók társaságába”, röviden a Véfut-ba. Amióta ennek a társaságnak a társaságában kényelmes karosszékeiben a pattogó tűz mellett üldögélhet s kalandjairól beszélhet a bámuló hallgatóságának: azóta Korkszkrú Misi nem igen kívánczik vissza Afrikába. Azt mondják, a Véfut minden tagja így van ezzel. Mihelyt a társaságba fölveszik, abbahagyja a világjárást, a felfedező utazásokat.

No, remélem, Korkszkrú Misi külföldön lesz a többieknel és valamikor mégis csak kikecmereg a kényelmes karosszékből. Most azonban nyugodtan ül benne és beszélget világhíres utazótársaival.

A világhíres utazók közt sok a hiú ember, aki szereti megtéptetni mások babérait. (Néhány esztendővel ezelőtt egyszerre ketten állították magukról, hogy eljutottak az északi sarkra. Lett is ebből világraszóló veszekedés!) Hát a Véfut-ban is vannak, akik nem hagyják szó nélkül Korkszkrú Misi világraszóló dicsőségét és – ugratják néha a híres utazót.

– Mondja csak kérem, kedves kolléga, – szólott hozzá dr. Füllenthy, aki Ázsiában szokott utazni és állítólag éppen száztizenháromszor járt a Gaurizankár tetején, 7140 méter magasságban, – mondja csak, igaz az, hogy ön minden útján megfellelkezik valami fontos dologról s aztán felírja a jegyzőkönyvecskéjébe, hogy máskor el ne feledje?

Korkszkrú Misi olyan vörös lett mérgében, mint a szegedi paprika.

– Nem igaz! – jelentette ki. – Valami magyar gyerek a „Szimböru” talál ki rólam ilyen szemenszedett hazugságokat. Szó sincs róla!

– Pedig én is azt hallottam, – avatkozott a társalgásba Lord Szohsem-Igaz, aki állítólag egy Ausztrália szomszédságában levő szigeten bemászott egy tűzhányóhegy torkába s lejutott a föld középpontjáig, – azt hallottam, hogy önnek minden utazása valami póruljárásal végződött.

– Lehet – szólott méltóságosan Korkszkrú Misi, – de akkor bizonyára azt is hallotta lord-ságod, hogy ki járt pórul: én-e, vagy aki megmeréselt támadni?

Lord Szohsem-Igaz dűnnyögött magában valamit, de nem felelt.

– Ugyan, kedves Misikém, – mondta most miszter Lódith, Korkszkrú Misi egyetlen igazi barátja, aki arról volt nevezetes, hogy otthon sohasem fürdött, hanem minduntalan áthajózott az Egyenlítőn és követelte, hogy ő legyen az, akit ez alkalommal a matrózok ősi szokás szerint megfürdetnek, – kedves Misikém, főzd le az urakat és mondd el nekik a legutolsó kalandodat... tudod, azt, a zsiráffal.

– Nem mondom el semmit, – mondta duzzogva Misi. – Haragszom!

No de azt már mégsem akarta a társaság, hogy híres-nevezetes tagja megharagudjék, otthagya a társaságot és meg se álljon Afrikáig. Dr. Füllenthy, lord Szohsem-Igaz és Miszter Lódith addig kérték s olyan szépen kérték, hogy végre is elmondta, mi történt a bizonyos zsiráffal.

– Nagyon egyszerű volt a dolog, – kezdte

végre hanyag előkelőséggel. — Az utolsó utazásomon történt az a híres eset, amikor lemásztam egy zsiráf hátára. . . .

— Azt akarta mondani, hogy felmászott? — szakította félbe szeliden lord Szoshem-Igaz.

— Kérem lordságodat, hogy ne szakítson félbe. Ha én azt mondom, hogy lemásztam, hát akkor — lemásztam. Ugy történt a dolog, hogy fáradtan, gyalogszerrel bandukoltam a sivatag-

ban és beláttam, hogy így nem jutok haza esztére sem. Ki akartam eszelni valami nagyszerű tervet, hogy paripához juthassak a sivatag közepén, ahol élő lénynek nyoma sem látszott. Rövid gondolkodás után megszületett a tervem és habozás nélkül hozzáfogtam a végrehajtásához. Felmásztam . . .

— Azaz hogy lemászott, — szólt közbe lord Szoshem-Igaz, helyre akarván hozni előbb elkövetett ügyetlenségét.

— Már kértem egyszer lordságodat, hogy ne szakítson félbe! — kiáltott fel villámló szemmel Korkschrú Misi. — Felmásztam — igenis, felmásztam egy fára és elrejtöztem a lombjai közt. Nem kellett soká várnom, bekövetkezett az, amire számítottam. Megjelent egy zsiráf és hosszú nyakát felnyújtva az ágak közé, legelészni kezdte a leveleket. Node, nekem sem kellett

több, a magammal hordott kötéllel pányvát vettem a nyakába. Szegény állat egy pillanat alatt meg volt fogva. A következő pillanatban . . .

— Felmászott — szólt közbe a szerencsétlen lord Szoshem-Igaz.

— Hova másztam volna fel, szerencsétlen? — kiáltotta Misi. — Most következett a lemászás: lemásztam, igenis, a zsiráf nyakára, a nyakáról a hátára, ott az övemből és a nagykendőből pompás nyerges készítettem . . .

— Nagykendőt vitt magával a sivatagba? — kiáltott fel Dr. Füllenthy.

— Igen. Ebből is láthatják, mennyire nem szoktam megfelekedezni semmiről, amire szükségem lehet. A zsiráf nyakáról leoldoztam a pányvát, szájába tettem kötőféknek — azzal megsarkantyuztam és — kora délután otthon voltam.

— Hát így szokott póruljárni Misi barátunk, — szólalt meg Misztr Lódith, mialatt Misi önérzetesen, hallgatva dőlt hátra karosszékében.

— Indítványozom, — mondta lord Szoshem-Igaz — hogy kiváló tagtársunk tiszteletére igyunk meg a büffében egy viszkis szódával. Másszunk le!

ÓR 912

— Lordságod feledi, — szólt előkelően Misi, — hogy a büffé a tizenhatodik emeleten van, mi pedig most a tizenkettediken vagyunk. De a viszki ellen nincs kifogásom. Másszunk fel! (Kisbaczon.)

Elek nagyapó.

A Cimbora július hó 8-án megjelenő, 27-ik számának tartalomjegyzéke:

Cimkép: Kakas koma és családja. (Ócsvár R. rajza.) — Benedek Elek: Dal a buzavirágról. Vers. — Berde Mária: A beszélő buba. Elbeszélés. II. rész. — Carmen Sylva: Mama. Vers. — Elek nagyapó: Pipás Miska. Mese. — Radó Antal: A füsti fecske. Vers. — Tamás érdeklődik: A hulló csillagokról. — A libuskák. Kép. — Bácsy Tibor: Édesapám. Vers. — Elek nagyapó: A ravasz koca. Mese. — Borsi Mária: Pacsi. (Egy kis malac története). — Mari néni: Madártörténet. Vers. — Benedek Elek: Kakas koma és családja. Vers. — Karsa Ilonka: Rózsáalom. Mese. — Fejtörő. — Elek nagyapó üzeni. — Mellékleten: Kertész Mihály: Szökés a teknőben. (Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán.)

Csehszlovákiai előfizetőinkhez!

A Cimbora kiadóhivatalának Csehszlovákiában a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál van számlája, amely számla javára az előfizetési díjakat cseh koronában az alábbi pénzintézeteknél lehet befizetni:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.
Helmece: Bodrogközi Bank r.-t.
Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.
Ilava: Illavai Hitelbank.
Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.
Michalovce: Nagymihályi kereskedelmi és hitelbank r.-t.
Mukacevo: Beregmunkácsi bank r.-t.
Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.
Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.
Nove-Zámky: Ersekújvári Népbank r.-t.
Presov: Eperjesi Bankegylet.
Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.
Sevljus: Nagyszöllősi Hitelintézet.
Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.
Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.
Trnava: Nagyszombati Első Bank r.-t.
Velke-Kapusany: Nagykaposi Hitelbank r.-t.

Nevelőnő vidékre!

Uriházhoz 2 tíz éven alul levő kisleány mellé, július elejétől számítva 1-2 évre, lehetőleg izraelita — folyamodhatnak mások is — fiatalabb koru okl. nevelőnőt keresek.

Szükséges kellékek: a németnyelv tökéletes tudása, zongora és kézimunka tanítása. A vidék igen szép, természeti képekben gazdag. Fénykép beküldése mellett bővebb tájékozást ad: Sebestyén Áron szesz és sörnagyraktáros, Praid — Parajd Jud. Odorheiu. ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételle egy rejtvény megfejtése is jogosít!
 A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Képrejtvény.

— Beküldte: Cserti Mihály és Karcsi. —

Betűrejtvény.

— Beküldte: Ullmann Edit. —

É-vel a halál ellentéte,
 B-vel testben van,
 C-vel oda igyekszel,
 D-vel a nap szaka,
 F-el a bátor nem teszi,
 K-val a nap is végzi ezt
 Ny-el szerszám része,
 Sz-el ha nagy, káros.

Számrejtvény.

— Beküldte: Incze Kató. —

19, 5, 3. Ragadozó madár.
 14, 9, 13, 2. Szánalomra méltó.
 18, 17, 11. Itt terem a széna.
 10, 2, 7. Indulatsz.
 1, 8, 15. Testrészt.
 4, 12. Etelizesítő.
 16, 8, 20, 6, 5. Ismert fürdőhely.
 1-20. Közmondás.

Verses rejtvény.

— Beküldte: Ajtay Lacika. —

Van egy ló, de nincsen lába,
 Felmászni nem lehet rája,
 Mert négyszögben találhatod,
 S csak írószerrel rajzolhatod.

Szótagrejtvény.

— Beküldte: Szeremley Ilona. —

Nincsen partja, melyik ló az?
 Vizen fut át, melyik ló az?
 Hát a légben mely ló szárnyal?
 Melyik él a rozsszalmával?

A CIMBORA jelen számához mellékelve van az első félév (jan. — jun. havi) tartalomjegyzéke.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Batánii Mici) u. p. Nagybaczon, (Batánii Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Több unokám kérdezte, hogy ki írta a vízi király gyöngypalotja című mesét. Borsai Mária írta, akinek a leve févédecsből maradt ki. — Dánér Lajos és Etus Brassó. Bizonyosan megvolt már a vizsga s az a csunya hármás kijavított. De most már lesz is időtök a levelezésre és gond nélkül olvashatjátok Kertész Mihály rendkívül érdekes regényét s a többi szép mesét. — Ifj. Isa József Aninosza. Nem tudom, jól vannak-e megcsinálva a rejtvényeid, mert egyikhez sem írtad oda a megfejtést, hogy gyorsan ellenőrizhessem. Már pedig, nagy sajnálatomra, amint már többször üzentem, arra már nincs időm, hogy a rejtvények megfejtésével foglalkozzam. Nincs más mód, mint hogy újra kioldó a rejtvényeket a megfejtéssel együtt. Ráérsz, hisz itt a nagy vakáció. De nagyapómnak bizony nincs sem nagy, sem kis vakációja. A megkezdett számokat elküldte a kiadóba. — Singer Margit Dés. Ha fészta egyesed volt az első felében, bizonyosan az volt az év végén is. De hiszen majd beszámolsz te nekem az eredményről s aztán a nyáron bővebben írsz erről, arról, mivelhogy lesz rá idő. A rejtvények jók. — Singer Mór Dés. Magam is azt szeretem, ha „igazán” mondod, hogy nagyon fetszik neked a Cimbora s különösen a Szökés a teknőben meg az Ócsike farsangi tréfája. Igéreted teljesítését, hogy jövőre hosszabb lesz a leveled, elvárom. — Puska Karcsi és testvérei Marosvásárhely. A 18–21. szám rejtvénymegfejtésének a beküldésével alaposan lekestelek, de nem csudálom, mert vizsgára készültetek. Tudom, nem kétek le a nyáron. Ugy legyen. — Horgos Iucua Dés. Te is lekéstél Iucua. Bizonyosan te is a vizsgára készüldtél. Sebaj. Az a jó, hogy jól sikerült a vizsga. Legalább is az írásodból erre következtetek. A torontali levélhordó és a Hortobágy megfészelt rejtvények régi kedves ismerősök. Ujat eszel ki, Iucua. A nagy vakáción jut idő fejeccskéd törésére is. — Grosz Testvérek Marosvásárhely, Piata Regele Ferdinand 18. Most már aligha lesz panaszotok, hogy későn kaptjátok a Cimbort, mert sok unokám írja, hogy újabb időben már vásárnapi az asztalon van. Persze, az ezután is megtörténik, hogy a postán egyik-másik szám elkallódik, mint ahogy elkallódott a 22-ik számod. Pótolja a kiadóba. — Szalay Judit Nagybors, Pozsony megye. Milyen meghatót négy éves kis hugod, Katka hirtelen halála. Te és nővéreid, tudom, könnyes szemmel tekintetek az ég felé: ott játszadozik ő most a fényes mennyországban, angyalok seregében. Ugy-e, most még nagyobb szeretettel vesztitek körül a gyászbaorult édes jó anyát, aki nagy gyászában sem feledkezik meg arról, hogy ő nemcsak anyja, de honleány is? Nem azt mondom nektek, hogy feledessétek Katkát az édes jó anyatokkal, mert az anyai szív nem tud feledni, de igyekezzetek felvidítani bánatba merült lelket jószágokkal, szorgalmakkal, kedvességekkel. Külön levelet írtam édesanyátoknak. Remélem, kezéhez jutott. — Henn János Nagyvárad. A kiadóba küldött mutatószámokat s így olvashatod ez üzenetemet, de annyit én is tudok, hogy egy hónapra nem fogad el előfizetést, legalább is egy negyedévre. Ami az írásodat illeti, eltaláltad: nem dicse meg, mert nem szép s kissé horgasak a sorok. De erős akaratú megjavul az írásod s ezt az erős akaratot el lehet várni negyedik gimnazista diáktól. Rejtvényeid közt egy-két jót találtam, a kis történetek elég jó stílusgyakorlatnak, de közlésről szó sem lehet. Ha rendes olvasója leszel a Cimborának, látni fogod hétről hétre, hogy csaknem mind ismert nevű íróktól közlök mesét, verset s más egyebet, az unokáimnak pedig nincs egyéb gondjuk a Cimborával szemben, mint hogy olvassák, amit a bácsik és a néni irnak. — Szöke Mihály és András Székelykeresztúr. En minden levélre azonnal megírom a választ, de bizony beletelik két, még három hét is, míg ti a választ az újságban megkapjátok, mert azt innen messze, messze kell nyomdába küldeni, aztán következnek az újság nyomtatása, szétküldése. Így bizony. Képrejtvényt csak úgy közlök, ha sokszorosításra alkalmasan megrajzoljátok, mert az újrarájzolásra igen költségessé mulatság. A név-rejtvény jó, de még jobb volna, ha másajta rejtvényt eszelnétek ki, mert névrejtvényt már is tulokait küldtek olvasóársaitok. — Szabó Iluska és Juliska Óláhápos. A kiadóba pótolja a 16. és a 20. számot s megküldi a kisorsolt könyvet is, illetőleg ezt is pótolja, mert a nyerteseknek pontosan megküldi a kisorsolás után. Kíváncsian várom, hogy milyen bizonyítványt kaptak az én magántanuló unokáim. — Ullmann Editke Nándorhegy. Nincs szükségem türelemre ahhoz, Editke, hogy oly sok unokámmal válaszoljak, mert ez a munka gyönyörűség nekem. Lám, te is írtál levelet a nagybácsidnak Csehszlovákiába, hogy küldjön onnan címeidet. Mit jelent ez? Azt, hogy szereted nagyapót is, a Cimbort is. S jelenti azt is, hogy jó szíved van: szeretnéd, ha mennél több magyar gyermeknek jutna a Cimbora lelki táplálékából. Talán éppen e levél miatt késtél le a májusi rejtvénymegfejtések beküldésével. A kiadó bácsi ezután nem az édesanyád nevére, hanem a fiedre küldi az újságot, Elek nagyapó pedig szeretné megérni, hogy a te hangosan nevető és gagyogó négy hónapos hugoskád is olvasója a Cimborának. — Duca Jolán és Rózsika. Szó sincs róla, hogy többet nem olvashatjátok Ócsike nadselű gondolatait, de hát neki is meg-meg kell pihenni a nadselű gondolatok termelésében, meg aztán különben is: Ócsike udvarias fiú,

egyszer-egyszer mást is szóhoz enged. Annak igen örvendek, hogy a Szökés a teknőben-t gyönyörűnek találjátok. Valóban, az. — László Gyula Székelyhid. Nem állhatom meg, hogy ne közöljem szép leveled egy részét: „Hogy rátérjek, amit meg akarok írni kedves nagyapómnak, nekem nagy örömmöm, hogy nevelő szüleid megrendelték a Cimbort, mert amit Elek nagyapó nem tud, nekem nevelő szüleid vannak, kik nagyon szeretnek, mint a szemök fényét, és én is szeretem őket. És azt is nagyon szeretném, hogy még 100 évig is élne Elek nagyapó, hogy még az unokám is járathatná a Cimbort. Mert én fávórlól is nagyon megszerettem Elek nagyapót és oly nehezen szoktam várni az üzenetét. Édes szülemnek még a könnye is kicsordul a nagyapó válaszára”. Mely nagy szeretet árad ki e levélből nevelő szüleid és irántam! Mely jó emberek lehetnek a te nevelő szüleid, akikről mint édes szüleidről beszélsz, s mely derék fiú lehetsz te, ha oly nagyon szeretnek a nevelő szüleid! Akiben ily nagy a szeretet, igazán megérdemelné, hogy repülőgépen küldje el a kiadó bácsi a 15. számot (ami nagy csudálom), sem postán nem történt meg, igazán csudálom, de még azt is megérdemelné, hogy a posta ne késve juttassa hozzám a rejtvénymegfejtéseit, amint ez most éppen megtörtént. De akinek szíve mélyen gyökeredzik a szeretet, annak a szeretetén nem változtatnak az ehhez hasonló kicsinyiségek, úgy-e? — Rosmann Etus Marosvásárhely. Remélem, a 15. számot eddig már megkaptad. Végrendelt megfészelt rejtvényt éppen most volt. Más rejtvényt ford a fejedre, Etuska. Vagy mint megfészelt küldte be? — Lengyel László Dicsőszentmárton. Minthogy most találkoztam először a neveddel, következő alkalommal nemcsak megfészelt, de levelet is várok tőled. Mert én szeretek ám jól megismerkedni az én unokáimmal. — Ifj. Denderle József Naszód. Nagy örömmel telt abban a leveledben, melyben a „gyöngyösi természetéről” írsz. Reggel 6 órakor kelsz föl és tanulatotok a lelkéted verebek csiripele, a fülemüle csattogása és a hakukszó mellett. Aztán jön az este s vele a békák hangversenye. Ez már kevésbé szeretet, mert roppant hangosak ökelmek. Azok bizony. E szép levél után megérdemled, hogy a kiadó bácsi a neved után a címszalagra rányomassa: „I. A. osztályos gimnazista”. Mert bizony, nem csekély dolog, amikor a negyedik elemistából I. A. osztályos gimnazista leszel. Ötvennégy esztendője, hogy nagyapó első gimnazista lett, s máig sem felede el ezt az örömet. — Schaffer Ilonka Novi-Bece, Jugoszlávia. A 25. dinárt a kiadó bácsikhoz juttattam. Remélem, pontosan kaptod az újságot, jugoszláviai unokám, lesz majd Novi-Becejéből több unokám is. — Hoffmann Dezső Erőmhálya. Tökmag királynak átadtam az üzenetét s öfelsége tudomásul is vette, ő is üzen azonban neked: az írásodból nincs megelégedve, pedig — azt mondja — tisztán rajtad áll, hogy megjavuljon. Már több farsad írással megjavult a jóakaratu figyelemre, meg fog javulni a tied is, csak akarnod kell. No majd meglátom. — Pataki Pali Buzsábsárd. Te meg Tökmag királynak megígéred, hogy ha kihúzza a nevedet, neki adod a király palotáját, hogy abban harmónikázzon szebbnél-szebb énekekkel. Erre azt válaszolja öfelsége, hogy nem kell neki senki király palotája, amíg Elek nagyapó házában lakhat, mert azóta igazán nyugodt az élete. Hát csak valami egyebet ígér öfelségének, Palikám. — Csonka Irénke Torda. Nálátok jártak a marosvásárhelyi polgáristák, megnézték a sóbányát és a híres Tordai hasadékokat. Aztán két fiú nálátok volt szállva s mondták, hogy a Bethlen Kata nevű internátusba is jár a Cimbora. Jár bizony Marosvásárhelyre sok-sok Cimbora, s örömmel látom, hogy Tordán is van jó néhány unokám. Hogy sikerült a vizsga meg a majális? Monok Sándor bácsi örömmel fogja olvasni, hogy neked igen fészelt a nyert „Tündérmese”. De Elek nagyapó is, hogy fészelt a „Galamboska” című könyve, s nagyon szépek találtad a Keleti Újságban a Tündér Erzsébet mesét. Leveledet s ebben az értesítést a bizonyítványról, várom. — Györffy Endre Segesvár. Oly apró befűkkel írtad a nevedet, hogy nem vagyok bizonyos abban, Györffy-e a neved. Szokjál le az apró betűs írásról, mert ez szemrontó neked is, meg annak is, aki olvassa. Következő leveledben bizonyítsd be, hogy megfogadtad nagyapó jótanácsát. — Segelstein Norbert Budapest. Nemcsak azt engedem meg neked, hogy a rejtvényeket megfejtésd, de azt is, hogy ezután hosszabb levelet írj. Most találkozom először a neveddel s többet is szeretnék tudni rólad, nemcsak azt, hogy I. oszt. tanuló vagy. — Káhn Arnold Kolozsvár. A Cimbora színes borítékja általános tetszéssel találkozott. Nincs is ma messze földön gyermekujság, mely külsejében ily szép legyen, s úgy mondják — tartalom dolgában is előjár. Szép lehetett a kirándulások a regát nagyobb városai és bizonyval tanulságos is. No és még meg is fürdöttetek a tengerben, hajóztatok a Dunán! A rejtvényed jó. — Farkas Mária Kolozsvár. Lám, lám, már dedapó is letttem. Édesanyádnak nagyapó, neked dedapó. Hiszen azt én is szerettem volna, ha a leveledből ki-paffansz a kisbaczoni kertbe s ott megmutatnád, hogy még Ócsikénél is jobb futó vagy. (No már azt szeretném látni! mondja Ócsike.) A dedapát csókot már elküldtem az édesanyádnak írt levélben s megpótolom itt a Cimborában is.

Kiadó bácsi postája csehszlovákiai előfizetőihez:

Varga Bandi és Marika Rozsnyó. Az előfizetési díjat megkaptuk, címefekre külön-külön a Cimbort megindítottuk. Előfizetéseket december 31-ig ki van egyenlítő. — Szilvássy Magduska, Gabnai Zoltán, Papp Erzsike és Anikó Rozsnyó előfizetési díjai befutottak. A Cimbort július 1-ével megindítottuk. Szilvássy Magduska előfizetése szeptember 30-án, Gabnai Zoltán, Papp Erzsike és Anikó előfizetése december 31-én jár le.

Már pedig Kerekes Matyi nem akart elkerülni abbul a falubul, ahun lakozott, mer' akkor nem láthatta vóna napjában kétször is — Sóvágó Annuskát, az öreg Sóvágó Andrásnak, a bandavezérnek gyönyörűségös szép hajadon jányát... aki karcsubb volt a sás-liliomnál, az orcája gyöngébb a hajnali harmatnál, a két szöme mög kékebb a menny-bótozatnál, a haja pedig, mint az érött kalász... Mer' hát úgy tuggyák mög, hogy Kerekes Matyi szömet vetött Annuskára, akiér' a falu összes legényei bolondultak, de még más falubeliek is. — Tudta ezt mán az ögész falu, a fonóba se beszéltek ögyébrül, — csak ippeg öreg Sóvágó András nem tudta, nem is álmodta. De azt se sejtötte, hogy mér' olyan sietős a jányának mindön röggel mögöntözni a muskátlit az ablakba, ippeg mikor a halászegényök a vizre mönnek, — s hogy mér' akad mindön este valami tönni valója a kapuba', ippeg mikor a vizrül gyünnek a legényök... Mer' hát Annusnak is teccött a szép szál legény, Kerekes Matyi s szívesen felejtötte rajta buzavirág szömet, amikor elhaladt a házuk előtt. Ezt is tudta az ögész falu, csak ippeg öreg Sóvágó András nem sejtötte.

Eccör aztán, amikor mán se a legény, se a hajadon nem birta tovább a hiábavaló epeködést, — szent vasárnap vót ippeg — Kerekes Matyi déli harangszókor szép cifra bársonylajbiba, csikorgós rámás csizmába, fekete báránybőr süvegbe beállított a bandavezérhez, Sóvágó Andrásához...

Sóvágóék ebédnél ültek, s amikor Annuska möglátta, hogy ki fordult be a kis rácsos kapun, — piros lött, mint a pipacs s kiszaladt az udvarra, annak is a leghátuljára, ahun sönki se láthatta. — Öreg Sóvágó András még most se gondott sömmit, leültette legügyesebb legényit s mögkérdözte:

TIZENEGYEDIK FEJEZET,

melyben megtudjuk, mi történt ezalatt otthon.

Mihók mama a szokottnál kissé korábban kelt fel ezen a reggelen.

— Kimosok annak a gyereknek néhány fehérnemüt, — magyarázta a többieknek, Mihók tatának meg Évikének, — mert ma jobban ráérek, hogy kevesebben ülünk az asztalnál.

Kicsoszogott hát a konyhába, egy nagy bádogg edénybe vizet tett fel a tűzhelyre melegedni, aztán kiment az udvarra, hogy a fás-szinből behozza a tekenőt. Pár perc múlva azonban magából kikelve, izgatottan rohant vissza a szobába.

— Képzeljétek, — csapta össze két kezét — nem lelem sehol a mosóteknőt! Bizonyosan lábakelt az éjszaka. Valaki ellopta. Ilyen rettenetes világot még sohasem éltem! Még a szegény embert is kifosztják! Ó... Ó...!

Mihók tata erre a hallatlan eseményre szintén kiugrott az ágyból s gyorsan öltözködni kezdett, hogy személyesen is utánanézzon a hihetetlen dolognak. Amikor készen lett az öltözködéssel, kisietett a fás-szinbe Mihók mamával együtt.

— Ugy-e, igazat mondtam? — sópáncodott Mihók mama, amikor újra körülnézett.

— Az bizony, — csóválta a fejét Mihók tata is, — ellopták a tekenőt! De még a fejszét és a fűrész sem látom itt, pedig tegnap még itt voltak, határozottan emlékszem. Éppen tegnap fűrészelttem ki és vágtam fel azt a korhadt szilvafát, ame-

pillant ögy kis csolnakot, olyan lélök-vesztőt, amelyik a parthoz vót kötve.

Nem sokat gondókozik, gyorsan eloldja beleugrik s ahogy gyöngé lilium-szál két karjátul tellett, sietve evezni kezd a Tisza közepe felé... Má csak ögy csónak-hossz köll... má csak ögy evezőnyomás s mingyár eléri... De türelmetlen a jány s felugrik a ladikba.

— Matyim! — kiáltja s kitárja feléje két karját, át akarja ölelni.

De elszámítja magát s a ladik mellé tapos, bele a zöld vizü Tiszába... pont a Matyi hálójába!...

— Most sikerült! Kihalásztalak, holdvilág! — rikoltja el magát boldogan Matyi s hirtelen rántaná a hálót, de az igön nehéz, mögbillen a csónak — s kibukik belőle Matyi, ögyönest az Annuska két ölelő karjába...

... Mélyet, sötétet örvénylett a viz s mindkettőjüket elnyelte — örökre...

... Eddig vót... Nyugodalmas jó éccakát, urfiak...

— Mi jó hozott ide, Matyi fiam?

Kerekes Matyi egy ideig zavartan forgatta báránybőr süvegét, aztán mégis csak kibökte:

— Hát én csak az Annuska miatt gyüttem... Mer' hogy igön mögkedveltük egymást és elvön-ném feleségül...

Erre a szóra csak elsáppad Sóvágó András, eláll a lélegzete, mer' borzasztó haragjába ögy halszáлка a torkán akadt. Ha ott nincs Matyi, oszt hirtelen jól tarkón nem veri, hát menten mögful-ladt vóna.

De ne gondójják, hogy köszönetöt mondott élete mögmentőjének! De inkább — ahogy ki-köpte a szálkát, — nagy haragjába nőkiesött szögény Matyinak:

— Hogy neköd aggyam az én ögyetlen jányomat?! — rikótozott. — Hát ki vagy te, hogy ilyesmi jut az eszödbe?! Sönki, sömmi! Más szögája, kutyája! Még ögy meritő hálód sincs... Má' pedig az én jányomér olyan embör gyüjjön, aki a maga ura, bandavezir, oszt mindöne möglö-gyön, ami ögy halász-mestörnek köll...

Szögény Matyi csak irutt-pirutt, szóni se tudott. Fájt nőki, hogy a szögénységét vetik a szömire.

De Sóvágó András nem elégödött mög eny-nyivel. Cudar embör vót. Még csufot is üzött leg-derekabb legényibül. Azt mongya nőki nevetve:

— No, de ne szomorkoggy, Matyi, neköd adom Annuskát, ha mögmutatod, milyen ügyes halász vagy. Tödd mög azt, ami eddig ögyik ha-lásznak se sikerült: Halászd ki a Tiszából — a holdvilágot.

Matyi dacosan rántott ögyet a vállán.

— Ez az ára Annuskának? — kérdé.

— Ez, — mondta a bandavezér még mindig nevetve.

– Hát mögtöszöm, de aztán állja is a szavát!

– Allom, Matyi, állom, — válaszolt Sóvágó András.

Ezzel Matyi felállott, oszt csak annyit mondott: Isten álgya — és elmönt.

Többet oszt nem is jelentkezött a bandánál. Eltűnt, mint a kámfor, sose mutatkozott, nyoma vesztött . . .

Szögény Annuska, amikor látta, hogy hiába várja röggel-este Matyit, egész odalött. Ott sirdogált, ahun sönki se látta s naprul napra fogyott, mint a gyertya-szál . . .

Eccör aztán furcsa dógot kezdtek suddogni a halász kunyhókba. Azt beszéltek, hogy holdvilágos éccakákon mögjelenik ögy magányos, fekete ladik a Tiszán és a ladikban ülő embör ögyre merögeti hálóját a vízbe, mindig ott, ahun a hold képe láccódik . . . Az embörök hittek is, nem is a mesébe, de mikor mind többen és többen bizonygatták, — összeállott pár legény, hogy möglessék a különös csudát . . . Hát amikor a hold fölgyütt, valósággal, hunnan-hunnan nem, eccör csak mögjelenik a rejtélyös csónak a rejtélyös embörrel, aki ögyre merögeti hálóját a hold képe után . . . Nosza, a legényök se vótak restök, csónakba ülnek s lassan utána eveznek. Hát amikor közelebb érnek, látják, hogy a bolond, kótya halász nem más, — mint Kerekes Matyi!

Meriti a hálóját, óvatosan kihuzza, aztán búsan motyogja:

— Most se sikerűtt . . .

Mögint merit, mögint kihuzza, oszt ujra:

— Most se sikerűtt . . .

Rászónak erre a legényök:

— Mit csinász, kótya Matyi?

Matyi haragosan visszanéz rájuk.

— Ne háborgassatok! — mongya. — Mingyárt mögfogom.

Oszt ujra merit, mögint kihuzza, de a hold képe csak a vízbe marad.

— Most se sikerűtt — motyogja Matyi s tovább halászik, nem törődve a legényökkel, akik ott kuncogtak, nevetgéltek a háta mögött.

Igy halászott egész hajnalig, amig csak möglátszott a hold képe a vízben.

Nosza, röggel viszik a hirt Annuskának, aki mán haloványabb vót a hajnali holdvilágnál is.

— Ne busujj, Annuska — mondják nőki nevetve. — Mögván a Matyi, el is gyün éröttes, csak ippeg kihalássza a Tiszából — a holdvilágot. Azzal vesztődik mindön éccaka.

De Annuska nem nevetett.

— Igazat beszélnek kigyelmetök? — kérdi s eleven pirosság szaladt a két orcájába, a szöme mög főragyogott.

— Igazat hát, — fogadkoznak a többiek. — Magad is mögláthatod, ha holdvilágos éccaka ki-mégy a partra.

Annuska nem szótt sömmit, csak türelmetlenül várta az estét. Akkor oszt kiszökött a kis kapun s futott egyenesen le a Tisza-partra. Ippeg felbukant a hold az ég peremin. A jány kimeresztött szömmel néz a sötét vízre. Eccör csak, mint az árnyék, suhan egy ladik a Tisza közepin. Láccik az embör is benne, mert állott a ladikban. A csónak most eléri a hold képit, mire a halász vöszi a hálót, hirtelen bemeriti s aztán óvatosan huzza kifelé.

— Matyi, Matyi! — kiált feléje a partrul Annuska, mer rögvess mögismerte.

De Matyi nem lát, nem hall sömmit, csak merögeti tovább a kávas hálót.

Annuska ide-odafutkos a parton, végre mög-

lyik nem virágzott... Hát a lekvár-kavaró lapát, meg a kötél hol vannak?

– Uram, Jézus! – rémüldözött Mihók mama – hát azokat is ellopták?! Ó, hogy nem félnek az Istentől!

– Rögtön megyek a rendőrségre, – heveskedett Mihók tata – s felakasztatom a gazembert!

– Hisz azt se tudod, ki tette velünk ezt a gyalázatossgot.

– Majd kikutatja a rendőrség! Érti az a módját! De nem kegyelmezek neki, ha térden állva könyörög is! Még hogy a fűrésztől meg a fejszétől sem maradhatott! (Ez fájt a legjobban Mihók tatának, mert ezek az ő szerszámai voltak.)

– Most aztán mehetek a szomszédba tekenőt kérni, – kesergett Mihók mama. – Soha nem jártam a szomszédokhoz kölcsön kéregetni. Öreg fejjel kell erre is ráfanyalodnom!

– Nincs más hátra, – vigasztalta Mihók tata – míg meg nem kerül a tekenő. Eredj át ide Lakatosékhoz. Nekik van tekenőjük.

– Ó, de nem szeretem az ilyesmit! – ingatta fejét Mihók mama s indult a szomszédba.

Lakatosnét éppen az udvaron találta.

– Hallja csak... – akarta kezdeni a maga baját, de Lakatosné szavába vágott:

– Jaj, jaj, szomszéd asszony, – tördelte a kezét, – hát nem egy gyönyörű len-vászon lepedőmet loptak el az éjjel a padlásról!

– Hogyan? Hát magát is meglopták?

– Hát a szomszéd asszonyt is? – csodálkozott Lakatosné.

– Ugy ám! A tekenőmet lopták el a fászinból, meg a fűrészt és a fejszét. Sőt a lekvárkavaró lapát is hiányzik, meg egy hibátlan kötél. Évek óta vannak egy-ugyanazon helyen,

TIZEDIK FEJEZET,

melyben meghalljuk Kótya Matyi, szögény halász-legény szomorú történetét.

– Neköm az apám mesélte, aki szintén halász vót a Tiszán, apám mög a nagyapámtul hallotta, nagyapámnak mög az új apja regélte. De az is csak hallomásbul tudta, így hát nagyon régön löhetett, de azér' igaz vót, mer' ezek mind böcsületös halászbörök vótak s ha nem lött vóna igaz, mög se hallották vóna, tovább se adták vóna... Eccör, hajdanában, amikor még csupa halászbörök laktak a Tisza mentén, – (annyi vót még akkor a hal, hogy mindönki mögélhetött belüle) – bizonyos öreg Sóvágó András halászmestör bandájába vót egy dörék, szép szál legény, akit Kerekes Matyinak hittak. Ez a Matyi a legügyesebb vót az egész bandában. Ugy vetötte a hálót, hogy soha össze nem göböződött, oszt ha mögsederintötte, a Tisza közepéig is e'rópült. Ha mög főhuzta a hálót, ögyetlen hal ki nem siklott a keze közzül, ha csak akkora is vót, mint a zsebbe való bicsakom... Vót is nagy böcsülete Matyinak a bandában, de még más bandába is elmönt a hire, csalogatták is ide is, oda is, Tóásó András is, Szekeres István is, de Matyi csak nem mönt sehová, akármilyen porciót is ígértek nöki... Persze, hogy nem mönt, mer' ha mönt vóna, akkor más faluba köllött vóna kötöznie, mivelhogy mindön banda más-más faluba lakozott, két banda nem férhetött mög egy községbe.

CIMBORA

1923

JANUÁR—JUNIUS

TARTALOMJEGYZÉK

1—25. SZÁM

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

	oldal		oldal
Anatol France. Piroška	188	Baloghné Molnár Mária. Páljános Ákoska . . .	84
Balázs Ferenc. Fél száju	34	" " " A betyár	182
" " Csöple sz	210	" " " Cili, Vili, Gyurka-tyuk,	
Baloghné Molnár Mária. A kód	23	" " " Jancsi-kakas, Libilába	377
" " Muki	51	Benczédi Ferenc. Ferkó	226

	oldal		oldal
Benczédý Ferenc. Aldott büntető kéz	94	Csanády Sándor. Vigyázás a sirból	329
Benedek Elek. Apuka lefözi Öcsikét	13	" " Zsiga szomszéd gyorsvonaton utazik	393
" " Stánci néni zongorázni tanul	26	Dánielné Lengyel Laura. Egy szegény 7 24 46 59 77 89	
" " Öcsike repülni tanítja a császár bácsit	42	fiu története 109 126 142 158 172	
" " Az óriás répa	50	" " A pesti fiu	286 301 317 324
" " A bölcs pufi	56	Dobai István. Kis-nagy ember	108
" " Öcsike vajaskenyeret halászik	74	" " A vaskaru ember fia	339
" " Huszár nagyapó	87	" " A bagolyember	379
" " Amikor Öcsikének szakállá nőtt	90	Dóczyiné Berde Amál. Ferkó lova	153
" " A legjobb álmom	100	" " Mikulás pálcája	264
" " Öcsike farsangi tréfája	106	Emil Bácsi. Pali, a papagály	218
" " Ringyes-rongyos	114	Gottschlingné. Polixén: Lacika bajban (jelenet)	185
" " Öcsike levele Nagyapóhoz	124	Gulyás Károly. Rák és Mász	167
" " Pataky Pál	130	" " Hókusz-Pókusz	195
" " Öcsike és Andris mint indián főnök	140	" " Lelekem-szotty	277
" " Korkszkru Misi nadselű gondolata	157	" " Krampampuli	395
" " Öcsike tüzoltó csapatot szervez	171	Heltmann Ervin. A kölcsönvett szárnyak	182
" " Az ördög	186	" " Az Edenkert	326
" " A hinta-csuszka	203	Holstein Mária. A hetyke-petyke-vöröshegyke	187
" " A prücsök krajkárkaja	217	" " Csöppecske vándorutja	220
" " Korkszkru Misi tigris-vadászaton	221	" " A piros tojás meg a rózsavíz	234
" " Picurka, Pufi meg a krinolinós baba	236	" " A meglepetés (színjáték)	298
" " Az aranyzarvu kecskolló	242	" " Pista Madárországban	388
" " Öcsike mint kötél-táncos	251	Horváth Mihályné. Az aranyszárnyú lepke	356
" " Korkszkru M. oroszlánál barátkozik	269	Ikelfalvi Dienes Jenő. Egy Petőfi-legenda	9
" " Hazug Péter bácsi	283 300	" " Az óriások kincse	183
" " Róka ur és Gólyáné asszony	342	" " Akadásvára	282
" " Csiricsári kisasszony	360	" " Fészekrablás	313
" " Korkszkru Misi és az emberevők	366	" " A Szent Anna-tó tündérei	345
" " Riki-roki-rokka Pál	370	Kertész Mihály. Éjszaka-ország	322 338 354
" " Öcsike, mint indus király	381	Marossy Zsuzsanna. Alom-Méz autó	136
" " Mit akar a vén liba?	386	Molter Károly. Göthe János Farkas	135
" " Kisértetjárás Kishaczonban	397	Mévtelen. A varázsköpeny	66
Berde Mária. Szegény kicsi Jula	104 120 133 146	" " Mariska története	882
" " Apánk az ajtó mögött	306	N. Tessitorty Nóra. Sugori és Biri	18 38
" " A csodatevő notesz	357	Pap János. Az ostoba Trifon (Ford. Benedek E.)	258
Benyovszky István. Az aranygombos kabát	325	Szondy György. A rózsá-mohák	28
" " Hogy lett Paliból vitéz generális?	372	" " A lóden-kabát	151 164
Bodnár János. A holló és a róka	3	Szucsich Mária. Szijavusz meséből	292 334
Borsai Mária. Mese egy gyermekszobáról	122	Vadnai Hermin. A húsvéti nyúl	246
" " Két őzike története	228	Zöldi Márton. Állatmesék	55
" " A vízikirály gyöngypalotája	310	Zsoldos László. A húsvéti ajándék (színjáték)	202
Csanády Sándor. Honka alvó babája	213	" " A mintaleány (színjáték)	254
" " Karsai zónázik	290	" " A csöndes nyaraló (színjáték)	349 359
" " Tibi galambjai	209		

III.

Ismeret-terjesztő közlemények.

	oldal		oldal
Benedek Elek. Petőfi Sándor	2	Lengyel M. Tamás érdeklődik A bölényről	197
" " A deák Petőfi	4	" " A bűdítő növényekről	215 230 248
Lengyel M. Tamás érdeklődik: A ragados betegségekről	11	" " A kigyókról	280
" " A stucmadárról	20	" " A mérges kigyókról	298
" " A kínai falról	44	" " A keselyűkről	314
" " Budha vallásáról	57	" " A rozmárokról és fókákról	330
" " Az oroszlanról	72	" " A delfinekről és bálnák-ról	343 363
" " Hajózás és tengeri kereskedelem a régi világban	92	" " A világító tengerről	374
" " A varázslatról	101 117	" " A régi világ állatairól	391
" " Az elefántokról	137	I. Simonescu. A fagyöngy	82
" " A régi világ növényeiről	155	Mévtelen. A seregély	282
" " A kutyákról	168 179	Szondi. Gólya, gólya, gillice	274

IV.

Vegyesek.

	oldal		oldal
Mit beszélnek a harangok?	41	Veréb Jankó levele (pályázat)	194
Népdal: A bús gerlice	79	A párjavesztett gerlice (székely népromán)	285
" " A juhászbunda	108	Tréfás népdal	228
" " Jöszte hozzám	135	Fecske-szó. (Ábrahám bácsi)	252
Szomorú évforduló (-r-v) képpel	149	Vezéb Jankó levele (pályázat je. ntés)	318
Mit mond a magyar nép	182 334	Szegedi gyermek a hegyek között	334

Rejtvények, szerkesztői üzenetek minden számban.

Képek.

	oldal		oldal
Petőfi szülei	1	A templomban	184
Petőfi Zoltán	6	Anyai szeretet	168
Szendrei Julia és Petőfi Sándor	9	Husvét ünnepén (Dóczyiné rajza)	201
Szegény madárkák	17	Az öreg munkás (Fábiánné rajza)	206
Disznótorban (Jankó J. rajza)	22	A hős ellenfelek	220
A koldus család (Jankó J. rajza)	33	Ne bántsd a fát (Ócsvár rajza)	225
Váratlan látogatás a nyuszi-társaságban	41	A kis kofa	266
A jóbarátok	49	Az első lépés (Fábiánné rajza)	241
Mit ér a nagy erő?	59	Kalodában	247
Ocsike hegedül	61	Barikáék	248
Gyufát tessék, gyufát	65	A mese-virág	257
Az első nap a zárdában	79	Szegény csibike	262
A vak koldus	81	Piroska	273
A kis kukta	97	Madár mama búja	280
Birtokháborítás	103	Fogságban	294
Fazekat drótoztassanak	113	Egér majális	305
Róka koma	119	Hazafelé az iskolából	318
Vissza, vissza, Télapó	129	A vén szántóvető és unokája (Ócsvár rajza)	321
Sváb gyerekek a tavaszi verőfényben (Magyar Manheimer Gusztáv rajza)	132	A csacsi-fogat	337
Inaskodás a régi és a mai világban. Mühlbek K. rajza	137	A gyermekrabló	351
A cigánypurdé (László Fülöp rajza)	145	Hazafelé (László F. rajza)	353
Jucika kecskéje	161	Virágos fának árnyékában	365
Husvét nagyhetében	177	A húséges ör	369
		A baba babája (Dóczyiné r.)	385